

Johanna Ahde-Rasku ja Aija Leppämäki

Hoitotyön koulutuksen museon historia

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Sairaanhoitaja (AMK)

Hoitotyön koulutusohjelma

Terveysalan opinnäytetyö

26.4.2018

Sisällys

1	Johdanto	5
2	Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite	6
3	Opinnäytetyön työtavat ja menetelmät	7
3.1	Henkilöhaastattelut	7
3.2	Aineiston digitalisointi, puhtaaksikirjoitus ja käsittely	10
3.3	Pöytäkirjat, kokousmuistiot ja muu kirjallinen materiaali	10
3.4	Lehtiartikkelit	12
3.5	Valokuvat	13
4	Museo ja historian kerronta	15
5	Hoitotyön koulutuksen museon historiaa	16
5.1	Museon sijainti ja tehtävä	16
5.2	Museon alkuvaiheet	18
5.3	Museon tilat	19
5.4	Hoitotyön koulutuksen museon kokoelman syntyminen ja sen sisältö	22
5.5	Museon henkilökunta	24
5.6	Museovieraat	26
5.7	Toiminta Hoitotyön koulutuksen museon aukioloaikoina	27
5.8	Hoitotyön koulutuksen museosta Sosiaali- ja terveysalan museoksi	28
6	Museon vapaaehtoistyöntekijä Inkeri Havu	30
6.1	Henkilökuva	30
6.2	Inkeri Havun kertomaa	31
7	Opinnäytetyön luotettavuus ja eettisyys	35
7.1	Tiedon oikeellisuuden tarkistaminen luotettavuuden saavuttamiseksi	36
7.2	Eettisyys	37
8	Pohdinta ja johtopäätökset	37
	Lähteet	40

Liitteet

Liite 1. Hoitotyön koulutuksen museosta, valokuvia

Liite 2. Hoitotyö koulutuksen museon esittely 2016, diat

Tekijät	Johanna Ahde-Rasku, Aija Leppämäki
Otsikko	Hoitotyön koulutuksen museon historiaa
Sivumäärä	40 sivua + 16 liitettä
Aika	26.4.2018
Tutkinto	Sairaanhoitaja AMK
Koulutusohjelma	Hoitotyön koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	Hoitotyö
Ohjaaja	Marita Räsänen, lehtori, museovastaava
<p>Opinnäytetyön tarkoitus oli selvittää Hoitotyön koulutuksen museon syntyvaiheita ja historiaa vuosilta 1979 - 2018. Aineistona on käytetty haastatteluja ja erilaisia museosta löytyneitä asiakirjoja, kuten museon pöytäkirjoja, muistioita, muistiinpanoja, lehtiartikkeleita, vanhoja museoesitteitä ja valokuvia. Hoitotyön koulutuksen museon toiminta on saanut alkunsa vuonna 1979, jolloin vietettiin Helsingin Sairaanhoito-opiston 90-vuotisjuhlaa. Tuosta päivästä aloitettiin keräämään museoesineistöä ja vuonna 1989 pidettiin Hoitotyön koulutuksen museon avajaiset. Museo on siirtymässä Metropolia Ammattikorkeakoulun mukana Tukholmankadulta uudelle kampukselle Helsingin Myllypuroon arviolta vuoden 2019 aikana. Opinnäytetyömme kertoo Hoitotyön koulutuksen museon alkuvaiheista, toiminnasta ja museotoiminnan tulevaisuuden suunnitelmista. Lisäksi opinnäytetyömme yhtenä teemana on antaa tunnustusta Hoitotyön koulutuksen museon vapaaehtoisille, sillä ilman heitä ei tällaista museota olisi ollut olemassa Suomessa. Museon toiminta on perustunut työlleen omistautuneista vapaaehtoisista opiston entisistä oppilaista ja opettajista, jotka ovat keränneet, kunnostaneet ja luetteloineet museon välineistöä, sekä esitelleet museota yleisölle. Tästä syystä opinnäytetyössämme on myös lyhyt henkilökuva vapaaehtoistyöntekijä Inkeri Havusta, joka on toiminut museossa vapaaehtoisena aina sen alkua ajoista tähän päivään.</p>	
Asiasanat	Hoitotyön koulutuksen museo, hoitotyön koulutus, historia, vapaaehtoiset

Author(s)	Johanna Ahde-Rasku, Aija Leppämäki
Title	The Museum of Nursing, history
Number of pages	40 pages + 16 appendices
Date	26 April 2018
Degree	Bachelor of Health Care
Degree Programme	Nursing and Health Care
Specialisation	Nursing
Instructor	Marita Räsänen, Project Manager, Director of the Museum
<p>The purpose of this thesis was to describe the beginning and history of the Museum of Nursing from the years 1979-2018. Our thesis material consists from interviews and different material collected from The Museum of Nursing, like table of contents, memos, notes, newspaper articles, old museum brochures and pictures. The beginning of the Museum of Nursing dates to year 1979, when the Helsinki nursing institute celebrated it's 90-years jubilee. From that date started the collection of the museum pieces and opening ceremony of the Museum of Nursing was held in 1989. The museum is going to move with the Metropolia University of Applied Sciences to the new campus in Helsinki Myllypuro in 2019.</p> <p>Our thesis tells about the beginnings of the Museum of Nursing, it's function and the plans for the future. One of our theme in the thesis is also to acknowledge the volunteers in the Museum of Nursing, because without them, it might be, that there would never have been this kind of museum in Finland. Museums operation has based to the volunteers that are of old pupils and teachers of the institute, that have collected, restored and listed the equipment of the museum and showed museum to the public. Because of the enormous work of museum volunteers, there is also a short profile of Inkeri Havu, who has worked in the museum as a volunteer from the beginning to these days.</p>	
Keywords	The Museum of Nursing. nursing schooling, history, volunteers

1 Johdanto

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli kuvata Hoitotyön koulutuksen museon vaiheita ainsaen perustamisesta tähän päivään asti. Museo sijaitsi Metropolia Ammattikorkeakoulussa Helsingissä osoitteessa Tukholmankatu 10 B-siipi, 1. kerros. Aiemmin museon tiloissa oli vuosikymmeniä oppilaitoksen opiskelijaterveydenhuolto-osaston, Terhon tilat. Oppilaitoksen opiskelija-asuntolassa on vuodesta 1946 vuoteen 2000 asunut terveydenhuoltoalan opiskelijoita. Myös ulkomailta tulleille vieraileville sekä opiskelijoille että opettajille on asuntolasta voitu tarjota lyhyemmiksi ajoiksi asuntoja. Opiskelija-asuntolan ja sairaanhoitajakoulutuksen aineistoa museoon on kerätty siitä alkaen, kun koulutus alkoi Kirurgisessa sairaalassa v. 1889. Näin saatiin aikaan kattava näyttely erityisesti sairaanhoitajan, terveydenhoitajan ja kättilön koulutuksesta sekä työstä.

Opinnäytetyötä tehdessämme hyödynsimme erilaista museosta löytyvää materiaalia, kuten museotoimikunnan pöytäkirjoja, lehtiartikkeleita ja valokuvia. Lisäksi teimme henkilöhaastatteluja ja otimme kuvia museon oppimateriaaleista, museoesineistä, uniformuista sekä muusta esineistöstä liittyen hoitotyön koulutukseen ja elämään sairaanhoidon opiskelijana, opettajana ja vapaaehtoisina.

Hoitotyön koulutuksen museon ylläpitäjänä on ollut aluksi Helsingin Sairaanhoito-opisto, sittemmin Ammattikorkeakoulu Stadia ja viimeksi Metropolia Ammattikorkeakoulu. Museon ylläpitämiseen tarvittava rahasumma on kuulunut oppilaitoksen kokonaisbudjettiin. Oppilaitos on voinut palkata yhden virassa olevan opettajan vastaamaan museon toiminnasta ja häntä tässä tehtävässä ovat museon alusta asti avustaneet muutamat oppilaitoksesta eläkkeelle jääneet viranhaltijat ja/tai hoitoalan muut eläkkeellä olevat entiset opiskelijat, jotka ovat ilmaisseet kiinnostuksensa museon vapaaehtoistyöhön. Heidän ansiostaan on saatu kerättyä varsin laaja hoitovälineistö- ja oppimateriaali sekä kalustokokoelma museota varten.

Opinnäytetyön tekeminen oli mielestämme tärkeä toteuttaa, koska näin laajaa materiaalia ja tietoa hoitoalan koulutuksesta ei ole muualla Suomessa esillä. Erityistä museolle ovat olleet tilat, joita oli aiemmin käytetty sairaanhoito- ja koulutuskäytössä, sekä sijainti alkuperäisen Helsingin Sairaanhoito-opiston tiloissa nykyisessä Metropolia Ammattikorkeakoulussa Tukholmankadulla Helsingissä. Museonäyttely oli laaja, sisältäen paljon

instrumentteja, opetusvälineitä, hoitajien, opiskelijoiden ja opettajien univormuja eri vuosikymmeniltä sekä kuva- ja tekstimateriaalia. Koska Metropolia Ammattikorkeakoulu lopettaa toiminnan nykyisissä tiloissa vuosien 2018-2019 aikana ja opetus siirtyy Myllypuron uuteen kampukseen, tulee museokin olemaan suurten muutosten edessä.

2 Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite

Opinnäytetyömme on osa Metropolia Ammattikorkeakoulun Terveyden edistämisen palveluiden hallinnoimaa Hoitotyön koulutuksen museon projektia.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kertoa Tukholmankadulla Helsingissä sijaitsevasta Hoitotyön koulutuksen museosta, jotta upeasta ja laajasta Hoitotyön koulutuksen museosta ja hoitotyön koulutuksesta jäisi tulevaisuuteen tietoa myös tämän opinnäytetyön kautta.

Opinnäytetyömme tavoitteena oli saada tallennettua mahdollisimman paljon tietoa museosta ja sen toiminnasta vuosien varrelta, koska museo tulee siirtymään pois alkuperäisistä tiloistaan. Metropolia Ammattikorkeakoulu siirtyy Tukholmankadulta Helsingin Myllypuroon uuteen rakennukseen arviolta vuonna 2019-2020. Koska museotoiminta päättyy Tukholmankadulla, suoritetaan museoesineiden ja -arkiston inventointityö. Inventointi käsittää laajamittaisen esineiden puhdistamisen, luetteloinnin, pakkaamisen sekä valokuvaamisen tulevaa käyttöä varten.

Opinnäytetyötämme ohjaavat teemat olivat:

1. Mistä ja miten on Hoitotyön koulutuksen museo saanut alkunsa?
2. Millaiset tilat ja näyttelyesineistö on Hoitotyön koulutuksen museolla ollut?
3. Ketkä henkilöt ovat olleet vaikuttamassa Hoitotyön koulutuksen museon toimintaan?
4. Mikä on ollut Hoitotyön koulutuksen museon toimintatapa?
5. Mikä merkitys on vapaaehtoisilla ollut Hoitotyön koulutuksen museon toiminnassa?
6. Mikä on Hoitotyön koulutuksen museon tulevaisuus?

Lisäksi tavoitteena oli saada näkyvyyttä hoitotyön koulutuksen historiasta Suomessa.

3 Opinnäytetyön työtavat ja menetelmät

Opinnäytetyö aloitettiin syksyllä 2017, jolloin Hoitotyön koulutuksen museo oli jo yleisöltä suljettu ja näyttelyesineitä ja materiaaleja oli alettu inventoimaan uusiin tiloihin siirtoa varten Myllypuron kampukselle.

Aloitimme tietojen keräämisen opinnäytetyöhömmä valokuvaamalla pöytäkirjoja museon perustamisesta sekä muusta toiminnasta sekä ottamalla valokuvia museon esineistä. Myöhemmin kun museon inventointi oli jo käynnissä, otimme lisää kuvia eri vaiheista. Saimme tietoa museon toiminnasta myös olemalla paikalla silloin, kun museon vapaaehtoiset ylläpitäjät kokoontuivat kerran viikossa tiistaisin. Museon vapaaehtoiset koostuvat Metropolia Ammattikorkeakoulun entisistä eläkkeellä olevista opiskelijoista ja opettajista.

Materiaalin keräämisen jälkeen aloimme yhdessä työstämään raporttia, johon sisällytimme myös henkilökuvan vapaaehtoistyöntekijä Inkeri Havusta (ent. Sibenberg), joka on yksi pitkäaikaisimmista museon vapaaehtoisista toimijoista.

Työskentelimme pääsääntöisesti kotoa käsin kirjoittamalla OneDriveen jaetulle laajan työn pohjalle. Viestinnässä käytimme WhatsApp-sovellusta, joka toimi hyvin ajantasaisena keskustelupohjana.

Ohjaustapaamisissa kävimme koululla. Näissä tilaisuuksissa saimme ohjeita ja vinkkejä sekä varmistusta omille ajatuksille työn etenemisestä.

3.1 Henkilöhaastattelut

Päämääränämme alusta lähtien oli haastatella yhtä Hoitotyön koulutuksen museon perustajajäsenistä, vapaaehtoistyöntekijä Inkeri Havua. Opinnäytetyömme ohjaava opettaja, lehtori Marita Räsänen, tämän hetkinen museovastaava, suositteli Havua työhömmä haastateltavaksi henkilöksi.

Haastattelimme Havua (kuvio 1) museon tiloissa Tukholmankatu 10:ssä kaksi kertaa tallentamalla keskustelun. Ilmapiiri oli erittäin lämmin ja rento. Saimme tallennettua nauhurille häneltä yhteensä kaksi ja puoli tuntia kattavaa ja mielenkiintoista haastateltua aineistoa työtämme varten.

Inkeri Havulta saimme tietoa museon historiasta ja teimme hänestä myös pienen henkilökuva, johtuen hänen pitkäaikaisesta omistautumisestaan museotoimintaan. Ensimmäisessä haastattelussa annoimme Havulle vapaat kädet kertoa itsestään ja sairaanhoitajan uransa alkuvaiheista sekä museon perustamisesta ja museon toiminnasta, koska hänellä on koulun entisenä oppilaana ja opettajana vuosikymmenten ajalta tietoa. Toisen haastattelun teimme ensimmäisen haastatteluaineiston käsittelyn jälkeen tehden vielä tarkentavia kysymyksiä, saadaksemme asioita järjestykseen sekä varmistaaksemme, että olimme hahmottaneet vapaasta keskustelusta asiat oikein. Nauhoitukset kirjoitimme sanatarkasti ylös ja niistä keräsimme aineistoa työhömmme. Havun kanssa vietetty aika museolla haastatteluja tehtäessä sai meidät uppoutumaan hoitotyön historiaan syvälle ja opinnäytetyön tekeminen tuntui meistä varsin mielekkäältä.

Kuvio 1. Museossa haastattelun yhteydessä otettu kuva Inkeri Havusta (Aija Leppämäki 2017).

Keskustelimme myös nykyisen museovastaavan ja opinnäytetyömme ohjaajan, lehtori Marita Räsänen kanssa museon tulevaisuudesta. Näistä keskusteluista teimme muistiinpanoja paperille. Nämä keskustelut toimivat hyvin täydentämään nauhoitetun haastattelun tietoja. Saimme myös häneltä tietoa museon kokoelmapolitiikasta vuosille 2017-2020 sekä museon tämän hetkisestä tilanteesta.

3.2 Aineiston digitalisointi, puhtaaksikirjoitus ja käsittely

Haastatteluaineiston tallennukseen käytimme Metropolia Ammattikorkeakoululta lainaksi saamaamme digitaalista äänentallenninta äänitteen laadun varmistamiseksi. Äänite on tarkoitus säästää ja mahdollisesti osia äänitteestä otetaan käyttöön mahdolliseen tulevaan museotilaan, joka tulee sijaitsemaan Metropolia Ammattikorkeakoulun uudella kampuksella Helsingin Myllypurossa.

Aineisto kirjoitettiin sähköiseen muotoon OneDriveen jaetulle Word -pohjalle. Vapaa-
muotoisen keskustelun puhtaaksi kirjoittaminen oli työlästä ja hidasta. Tekstiä analysoidiin ja kirjoitettiin työn kannalta oleelliset asiat uuteen tiedostoon. Tästä tiedostosta poimimme vielä asioita, joihin halusimme tarkentavaa tietoa ja teimme tarkentavia kysymyksiä, jotka esitimme Inkeri Havulle uudessa tapaamisessa. Haastattelu nauhoitettiin.

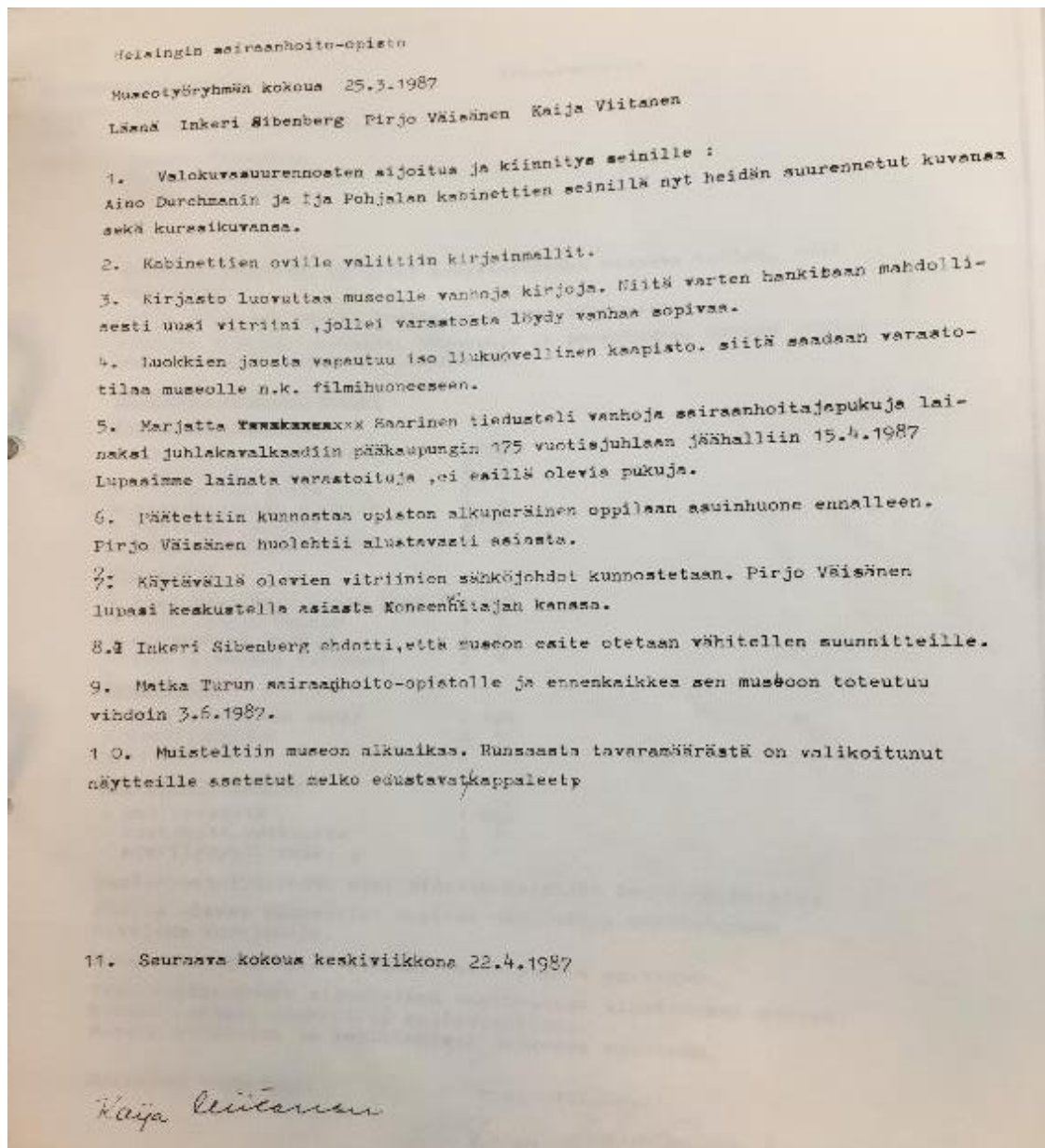
Tarkentavien vastausten käsittelyn jälkeen saimme lisämateriaalia opinnäytetyöhömme ja henkilökuvan tekemiseen tutkimuskysymystemme ohjaamina.

3.3 Pöytäkirjat, kokousmuistiot ja muu kirjallinen materiaali

Aloittaessamme opinnäytetyötä pääsimme museoon vapaasti etsimään materiaalia. Oppaanamme museossa oli työtämme ohjaava opettaja Marita Räsänen, joka oli jo aloittanut museoaineiston ja -esineiden kartoittamisen. Hän ohjasi meitä löytämään meitä kiinnostavaa materiaalia ja saimme tämän jälkeen tutkia ja tutustua hoitotyön koulutuksen museoon itsenäisesti.

Kävimme useita kertoja museossa etsimässä materiaalia. Tutkimme Hoitotyön koulutuksen museon pöytäkirjoja perustamista edeltävistä muistioista alkaen, seuraten tapahtumia ja tapahtumien kulkua alkumetreiltä alkaen. (kuvio 2., kuvio 3.)

Näistä pöytäkirjoista saimme tietoa museon suunnittelusta, esineiden hankinnasta, erilaisista tapahtumista joita museolla on järjestetty ja henkilöistä, jotka ovat olleet vapaaehtoisesti mukana museotyössä, kullekin läheisen ja tärkeän asian edistämisessä. Otimme valokuvat pöytäkirjoista ja muistioista omilla älypuhelimillamme ja jaoimme kuvat OneDrivessä toisillemme. Kuvia näistä nimenomaisista kirjallisista lähteistä saimme monipuolisesti.

Kuvio 2. Museotyöryhmän kokousmuistio 25.3.1987 Hoitotyön koulutuksen museo 2017. Johanna Ahde-Rasku.

HELSINGIN SAIRAANHOITO-OPISTO PÖYTÄKIRJA 1 (2)

MUSEOTYÖRYHMÄN KOKOUS

Aika 17.5.1985 klo 8.30

Paikka Terho

Läsnä

☒	Inkeri Sibenberg, pj.
☒	Laila Meriluoma
☒	Irja Kiviharju

1
Museon valmistuminen aikataulun tarkistus

Tavoitteena on saada museo esittelykuntoon 11.2.1986 mennessä, jolloin on eläkeläisten perinteinen kahvilaisaamu.

2
Museon käyttöön suunnitellut tilat

Asiasta keskusteltiin koko oppilaitosta koskevien lämmön-
hetkisten suunnitelmien pohjalta. Terhon huone nro 4 sekä
aula ja koko käytävä olisivat ne tilat, joissa museo järjestää
näyttelyitä. Käytävä ja aula olisivat edelleenkin talon
normaalikäytössä. Työryhmän toivomus on, että Terho säilytet-
täisiin mahdollisimman pitkään entisellään ja mielittäisiin
sen mahdollisimman tarkoituksenmukaista käyttöä (historialliset
arvot huomioiden ottaen).

Oppilaitoksen remontin yhteydessä tehdään tarpeelliset maalauk-
set, korjaukset Terhon huone nro 4:ssä.
Piirirakennustoimiston arkkitehdin kanssa neuvotellaan lasi-
vitriniin ja kaappien sijoittamisesta käytävään ja aulaan.

3
Huonekalujen kunnostustilanne

Asiantuntijan mielipidettä kuultuamme päätettiin, että mitään
suuria muutoksia ei vanhoihin kaappeihin tehdä. Rikkimenneet
pinnat siirritetään, ei uusita ja huolehditaan kaappien ovien
esiinmukaisesta lukitsemisesta. Työn suorittaa konemestari
tai ulkopuolinen henkilö. Esim. nk. haitariovikaappiin ei
hankita uutta ovea, vaan oven tilalle lukittava lasi tai
vastaava läpinäkyvä kalvo, joita museoissa käytetään.
Huonekalut, kellarivarastossa oleva vanha sohvakin, luette-
loidaan säilytettäväin huonekaluihin kuuluvaksi ja kunnos-
tetaan kesän aikana.

4
Vitriniäiksi sopivien kaappien kunnostus. Lisähankinnat

Tulevat ajankohtaiseksi myöhemmin.

5
Museon vanhojen valokuvien ja taulujen sijoitus, kehystäminen ja arkistointi

Vanhat valokuvat (irralliset) numeroidaan ja luetteloidaan
aika- ja asiajärjestyksessä.

Kuvio 3. Museotyöryhmän kokous 17.5.1985 Hoitotyön koulutuksen museo 2017. Aija Leppämäki.

3.4 Lehtiartikkelit

Hoitotyön koulutuksen museosta on tehty lehtiartikkeleita koska museon aineisto on ai-
nutlaatuinen ja kattava. Artikkeleista löytyy tietoja museon alkumetreiltä ja vuosipäivistä.

Luettuamme näitä artikkeleita saimme runsaasti lisää tietoa museossa järjestetyistä tapahtumista. Otimme lehtileikkeistä (Aarteita Helsingin sairaanhoito-opiston museossa. 1998. Viesti, Terveydenhuollon henkilökunnalle) valokuvia (kuvio 4), jotta pystyimme käyttämään niistä saamaamme kirjoittamistyöhön.

Kuvio 4. Valokuva artikkelista, joka oli Sairaanhoidaja – Sjuksköterskan -lehdessä 1995. Hoitotyön koulutuksen museo 2017. Johanna Ahde-Rasku.

3.5 Valokuvat

Hoitotyön koulutuksen museoon on kerätty paljon vanhoja valokuvia sairaanhoitajan-, terveydenhoitajan- sekä kättilön koulutuksesta Suomessa 1900-luvun taitteesta ja Helsingin Sairaanhoito-opiston toiminnasta sekä oppilaskodeista ympäri Helsinkiä. (kuvio 5.) Valokuvia on otettu opetustilanteissa ja juhlatilaisuuksissa sekä myös luokkakuvia ja henkilökuvia koulun johtajattarista sekä opettajista on runsaasti. Näistä valokuvista

saimme henkilötietoja sekä materiaalia opinnäytetyöhömmä ottamalla niistä omilla älypuhelimillamme kuvat. Opetustilannekuvissa tulee myös esille kunkin aikakauden hoitovälineitä ja -tarvikkeita sekä työtapoja.

Kuvio 5. Museon seinällä olleista valokuvista otettu kuva, jotka kuvaavat oppilaskotien toimintaa Helsingissä. Aija Leppämäki 2017.

Tekstin sisään liitetyt valokuvat ovat itse otettuja kuvia eri vaiheissa opinnäytetyön projektia. Kuvia ovat ottaneet Johanna Ahde-Rasku sekä Aija Leppämäki. Liitteenä olevista kuvista liitteet 1/8 ja 1/9 on valokuvista otetut mobiilikamerakuvat. Muut kuvat ovat museossa paikan päällä otettuja kuvia esineistä ja pöytäkirjoista, sekä muuton tiimellyksessä otettuja kuvia museohuoneista.

4 Museo ja historian kerronta

Museon tehtävänä on tallentaa ja pitää huolta siellä olevasta aineistosta kuten esineistä, valokuvista ja niistä kertovista tarinoista. Museot myös jakavat tietoa, pitävät näyttelyitä, antavat opetusta ja kertovat toiminnastaan ja välineistöstään esimerkiksi lehtiartikkeleiden muodossa. Museot voivat erikoistua eri esineryhmiin tai ilmiöihin. (Museoliitto 2018). Suomessa Hoitotyön koulutuksen museo on erikoistunut hoitotyöhön ja hoitotyön koulutukseen ammatilliseen kulttuuriperintöön perehtyen.

Museo-sana tulee Kreikan sanasta museion, joka oli tieteiden sekä taiteiden jumalattarille pyhitetty paikka, koulu tai muu laitos. 1700-luvulla museum-sanalla alettiin tarkoittaa kokoelmien säilytystä sekä yleisölle näyttämistä. (Museoliitto 2018).

Kansainvälinen museoneuvosto ICOM määrittelee museon pysyväksi, taloudellista hyötyä tavoittelemattomaksi, yhteiskuntaa ja sen kehitystä palvelevaksi laitokseksi. Lisäksi ICOM:in määritelmän mukaan museo on avoinna yleisölle, välittää tietoa, edistää tutkimusta sekä opetusta ja tuottaa mielihyvää hankkimalla ja säilyttämällä aineellisia ja aineettomia todisteita ihmisestä ja hänen ympäristöstään. (Museoliitto 2018).

Historian kerronnassa on esimerkiksi jonkin yhdistyksen toiminnan merkittäviä vuosilukuja ja tapahtumia, jolloin syntyy lyhyt kiinnostava kertomus yhdistyksen historiasta, joka on helppo sekä nopealukuinen. Historian kerronnan tulisi olla kiinnostava ja luotettavaa tietoa sisältävä, jotta se herättää kiinnostuksen lukemiseen. Rakenteen tulisi olla monimuotoinen ja sisältää mahdollisia kuvia toiminnassa mukana olleista henkilöistä ja tapahtumista. Varsinkin jos historian kerronnan kohteen toiminta on loppumassa tai muuttumassa, on tärkeää kerätä monipuolisesti materiaalia, sillä saattaa olla viimeinen mahdollisuus saada laajaa materiaalia yhteen. Historiasta kirjoittaessa on tekstin jäsenystapa tärkeässä asemassa. Jäsenystapa voi olla kronologinen eli asiat esitetään aikajärjestyksessä. Myös systemaattinen, eli tapa esittää asiat aihepiireittäin, sopii historian

kerrontaan. Myös molempia tekstin jäsennostapoja voi hyvin käyttää samassa tekstissä, esimerkiksi pääluvut voi jaotella kronologisesti ja alaluvut systemaattisesti. Kun jäsennostapa on valittu oikein, on teksti helposti luettavissa ja ymmärrettävissä. (Katajala 1990, 31-32.)

Työstimme Hoitotyön koulutuksen museon historian jakamalla kerronnan kahdeksaan eri aihealueeseen: museon sijainti ja tehtävä, museon alkuvaiheet, museon tilat, kokoelman syntyminen ja sisältö, henkilökunta, vieraat, toiminta aukioloaikana sekä Hoitotyön koulutuksen museosta Sosiaali- ja terveysalan museoksi. Eri aihealueissa teksti etenee aikajärjestyksessä.

Tekstin lähteinä ovat kirjallinen tieto sekä henkilöhaastattelut. Henkilöhaastatteluista olemme saaneet aineistoa, joka on ainutlaatuista, sen vuoksi mielenkiintoista ja helppolukuista.

Hoitotyön koulutuksen museossa ottamillamme valokuvilla pöytäkirjoista sekä museoesineistä olemme pyrkineet tuomaan lisää kevennystä sekä työhön syvyyttä. Näin toivomme, että opinnäytetyö on helpompaa lukea ja mielenkiinto säilyisi loppuun asti.

5 Hoitotyön koulutuksen museon historiaa

5.1 Museon sijainti ja tehtävä

Hoitotyön koulutuksen museo sijaitsee Helsingissä osoitteessa Tukholmankatu 10, 00290 Helsinki, B-siiven 1. kerroksessa. Tällä hetkellä samassa rakennuksessa toimii Metropolia Ammattikorkeakoulu. (Hoitotyön koulutuksen museon kokoelmapolitiikka 2009.)

Aino Durchman oli ensimmäinen johtajatar ja rehtori, joka oli hakemassa lupaa rakentaa Helsinkiin Sairaanhoidon opisto. Lupa saatiin ja tarkoitus oli, että tuleva opisto rakennetaan Helsingin olympialaisiin, jolloin se aluksi palvelisi olympialaisissa urheilijoiden asuntolana ja sen jälkeen Helsingin sairaanhoidon koulutus siirtyisi tähän rakennukseen. Rakennus valmistui 1939. Mutta kun sota alkoi, koulurakennus palvelikin aluksi kuusi vuotta Suomen Punaisen Ristin sotasairaalaan 1940-1946. Itse varsinaisen museon tiloissa

toimi aluksi Terho eli oppilaitoksen opiskelijoiden terveydenhuolto-osasto. Sairaanhoidon opiston ensimmäinen potilasnukke nimettiin rakennuksen ensimmäisen potilaan mukaan, joka toimi oppilaitoksessa viestinnän opettajana. (Havu 2017)

Ensimmäiset oppilaat saapuivat taloon syyslukukaudella 1946. Tämä kurssi oli ensimmäisen museon vapaaehtoisena palvelleen opettaja Leila Simolan sairaanhoitajaoppilaskurssi. Tuona syksynä oppilaitoksen ala-aula oli jaettu kahtia pahviseinällä, koska A-siivessä oli vielä puoli vuotta sotasairaala ja B-siipi palveli jo elokuusta alkaen sairaanhoitajakouluna ja sairaanhoitajaopiskelijoiden asuntolana sekä E-siipi opettajien ja henkilökunnan asuintoina. (Havu 2018)

Kun sodanjälkeiset ensimmäiset kesäolympialaiset järjestettiin Suomessa kesällä 1952, oppilaitos toimi Helsingin olympialaisten naisten kylänä, kuten alkuperäinen oppilaitoksen rakennuslupasuunnitelma edellytti. Muutamia sairaanhoitajaoppilaita toimi erilaisissa olympialaisten työtehtävissä loma-aikanaan, mm. museon myös pitkäaikainen vapaaehtoinen opettaja Ulla Kyllästinen. (Havu 2018.)

Aluksi Kirurgisessa sairaalassa sairaanhoitajia koulutettiin sekä suomen- että ruotsinkielisillä kursseilla, mutta 1947 perustettiin Helsingfors svenska sjukvårdsinstitut, joka sai toimintatilat Tukholmankatu 10:stä elokuusta 1948 tammikuuhun 1978. Oppilaitosten henkilökunta toimi hyvässä yhteishengessä, kuitenkin opiskelijat saattoivat kisailla osaamisessaan opetuskentillä. Oppilaitosten toimimista samoissa tiloissa puolusti sodan jälkeisen elämänniukat taloudelliset intressit: yhteiset opetustilat, oppimateriaalit, kirjasto-ruokala – ja siivouspalvelut, terveydenhuolto-osasto sekä talousosastopalvelut. (Havu 2018.)

Keskussairaalaverkon rakentamisen myötä Helsingin Sairaanhoidon opistossakin keskityttiin kouluttamaan Suomeen eri asteisia sairaanhoitajia n. 90 opiskelijan kursseilla. Vähitellen opiskelijavaihto ja yhteistyö eri maiden välillä käynnistyi rikastamaan sekä opettajien että opiskelijoiden koulutusta. (Viesti 1998.)

Hoitotyön koulutuksen museo on määritelty paikallismuseoksi, joka toimii Uudenmaan maakuntamuseon ohjauksessa. Siten museon toimintaa määrittävät ja säätelevät museolaki ja -asetukset, tekijänoikeuslaki ja -asetus sekä henkilötietolaki, museotyöhön liit-

tyvät eettiset säännöt (ICOM 2005), mutta myös museon omat säännöt ja toiminta-ajatus. (Hoitotyön koulutuksen museosta Sosiaali- ja terveysalan museoksi, kokoelmapolitiikka 2017-2020).

Hoitotyön koulutuksen museon tehtävänä on huolehtia hoitotyön koulutuksen historialliseen taustaan liittyvän esineistön ja aineiston säilyttämisestä, esillepanosta ja esittelystä hoitotyön koulutuksessa oleville sekä muille alasta kiinnostuneille. Sen tehtävänä on kertoa, miten hoito- ja terveysalan tämän päivän saavutukset perustuvat menneiden sukupolvien ajattelutyöhön ja toimintaan sekä miten nykypäivän toimintaperiaatteet ovat kehittyneet edellisten sukupolvien rakentamien toimintamallien perustasta. Museon kokoelmatyön keskeinen merkitys on lisätä tulevien ammattilaisten ammattitilpeyttä ja ymmärrystä ammatillisista juurista. (Hoitotyön koulutuksen museosta Sosiaali- ja terveysalan museoksi, kokoelmapolitiikka 2017-2020).

Hoitotyön koulutuksen museon materiaali ja niin kutsutut juuret ovat vuonna 1889 Helsingissä ”Kirurgisessa sairaalassa” aloitetun sairaanhoitajakoulutuksen sekä vuonna 1816 Turussa aloitetun ja sieltä Helsinkiin siirretyn kätilökoulutuksen esineistössä, oppimateriaaleissa, opiskelija- ja työasuissa, huonekaluissa sekä alan henkilökuville ja muisteluissa. (Hoitotyön koulutuksen museon muistiinpano.)

Museon tehtävänä on ollut huolehtia hoitotyön koulutuksen historialliseen taustaan liittyvän esineistön ja aineiston säilytyksestä, esillepanosta ja esittelystä niin koulutuksessa oleville kuin muulle yleisölle (Hoitotyön koulutuksen museon kokoelmapolitiikka 2009).

5.2 Museon alkuvaiheet

Museotoiminta alkoi oppilaitoksen 90-vuotisnäyttelystä 1979 (Viesti 1998).

Luokkaan numero 3 kerättiin näyttelyä kyseisiä juhlia varten ja juhlissa vierailut Lääketieteen historian museon intendentti Hindrich Strandberg ja kyseisen museon hoitajana pitkään työskennellyt oppilaitoksemme entinen opiskelija Kaija Pakkala olivat ehdottaneet, että näyttelyssä esillä olleista esineistä voisi vaikka perustaa museon. Ja tästä ehdotuksesta ajatus museosta lähti itämään. Jonkin ajan kuluttua perustettiin museotoimikunta ja alettiin suunnitella, miten ja missä museo toteutettaisiin. Siinä vaiheessa oltiin

pienentämässä Terhon potilasosastoa ja ajateltiin, että niihin tiloihin voisi museon perustaa. Keittiötoiminnan pienentyessä alkoi keittiötiloihin kerääntymään museotavaraa. Varsinaisiksi museohuoneiksi alettiin aluksi sisustamaan aulaa ja sitä vastapäätä vapautunutta opettajan kansliaa. (Havu 2017.)

Opiston 100-vuotisjuhliin vuonna 1989 (Muistio, Museotyöryhmän kokous 1993) nämä tilat olivat valmiina ja pidettiin juhlalliset museon avajaiset (Havu 2017).

Kaija Viitanen, Helsingin ruotsinkielisen sairaanhoitajakoulun eläkkeelle jäänyt terveydenhoitaja, palkattiin pienellä palkkiolla keräämään museokokoelmaa. Kaija Viitanen tunsi talon, koska oli aikoinaan työskennellyt Terhon, eli oppilaiden terveydenhuolto-osastolla, ja piti kovasti talosta. Sekä Kaija Viitanen että Inkeri Havu kiersivät yhdessä talon kellarin ja vintin ja toivat huonekaluja ja kaikki vanhat hoitotyöhön liittyvät tavarat museotilaan. Kaija Viitanen puhdisti tavaroita ja välineitä, maalasi ja kunnosti opetuskäytöstä poistettuja kaappeja sekä tuoleja. Viitanen on myös mitannut ja piirtänyt sekä koristoinut jokaisen esineen sekä etsinyt mahdolliset lahjoittajat. (Havu 2017.)

Kaija Viitanen toimi oppilaitoksessa vuosina 1985-1994 museotyöryhmän jäsenenä (Museokierros Inkeri Havun kanssa: 11). Museo sai myös vitriinejä oppilaitokseen aikoinaan tehdyistä tai ostetuista kaapeista, joissa oli joko ennestään lasiovet tai niin, että kaappeihin teetätettiin lasiovet. Osa vitriineistä ja kaapeista oli arvokasta ja vanhaa Billnäsian tuotantoa eli historiaa huonekalujen muodossa nekin. (Havu 2017.)

Kun 100-vuotisjuhlat vuonna 1989 menivät, ihmiset ihastuivat museoon ja siihen, että perinnettä kerättiin, kunnioitettiin ja siitä kerrottiin. Ja niinpä alettiin kokoamaan lisää museoesineistöä. (Havu 2017.)

5.3 Museon tilat

Hoitotyön koulutuksen museo on aina sijainnut samassa paikassa, Tukholmankatu 10:ssä, B-siiven 1. kerroksessa (kuviokuva 6). Helsingin sairaanhoito-opiston muistiossa 2/1993-1994, Museotyöryhmän kokouksesta todetaan:

”Nykyinen museon sijainti, hengeltään autenttisenä, koettiin perusteltuna ja kustannuksia säästävänä, sillä tilat vähitellen rakentuvana, eivät tarvitse rakenteellisia muutoksia, vaan miljöön jo nyt tukee arvokkaana koettua perinnettä”

Varsinaisissa museon tiloissa on sijainnut entisen oppilaskodin terveydenhuolto-osasto eli Terho, jossa opiskelijoita hoidettiin heidän sairastuessaan (Havanto ym. 1989: 260). Terhon henkilökunta hoiti potilaitaan ”kaikkien taiteen sääntöjen mukaan”, joten potilaana siellä ollut opiskelija sai erinomaisen kokemuksen rakastavasta ja huolella suoritetusta hoitotyöstä. Tämä oli oiva esimerkki oppilaalle itselleen, miten potilaita tulisi todella hoitaa. Koska Havu oli ainakin neljä eri kertaa potilaana parikin viikkoa kerrallaan, joista kaksi viikkoa eristyksessä, hän arvosti suuresti saamaansa hoitokokemusta. (Havu 2018)

Museon tiloihin kuuluivat kätilön huoneet, terveydenhoitajan huone, kirjasto (Metropolia Ammattikorkeakoulu 2017) ja oppilashuone, joka 1950-luvun kaappeineen, pöytineen, tuoleineen ja sänkyineen kuvasi entisen oppilaitosasuntolan toimintaa. Myös opettajan huone oli kalustukseltaan 1950-luvulta. Opettajan huoneessa oli esillä muun muassa Suomen Sairaanhoitajayhdistyksen päästötodistus, kuva Sophie Mannerheimista oppilaineen vuodelta 1915 Kirurgisessa sairaalassa ja Yhdysvalloista Pilot Club Wilmingtonilta saatu väritykseltään kaunis anatomian kuvataulu. Varsinaisessa museuhuoneessa oli esillä vanhaa museoesineistöä erilaisista hoito- ja tutkimustoimista ja useita anatomisia tauluja ja kuvia sekä keskosen kuljetuslaatikko. (Museokierros Inkeri Havun kanssa.)

Johtajatar Aino Durchmanin kansliassa sijaitsivat erityisesti sairaanhoitajakoulutuksen vanhimmat oppikirjat sekä valokuvia muun muassa vapaaherratar Sophie Mannerheimista, joka toimi 1900-luvun alussa Kirurgisessa sairaalassa ylihoitajattarena (1904-1928) sekä oppilaskodin johtajattarena. Lepohuone eli potilasosasto Terho on eristys-huone mallina potilashuoneesta, jonka kalustus oli pääsääntöisesti kalustettu opetus-käytöstä poistetuista kaapeista, tuoleista ja pöydistä, jotka oli kunnostettu tai entisöity. Potilashuoneessa oli esillä näyttely koulutuksessa käytetystä vanhimmasta oppimateriaalista sekä potilasosasto Terhon erilaisista opiskelijaelämää piristävien tempausten mainoksista. Aulassa ja museotilan käytävillä oli kuvia mm. opetustoiminnan ensimmäisistä kursseista alkaen vuodelta 1889., käytävän kaapeissa oli näytteillä erilaista museoesineistöä ja lasivitriineissä nukkeja yllään eri oppilaspukuja tai terveydenhuoltoalan koulutusta saaneiden virka-asuja. Niin sanotussa Terhon keittiössä oli kaapeissa oppilaitoksen vanhimmista ruoka-astioista ruokailuvälineineen, jääpussin täyttämiseen liittyvät välineet ja ravitsemusopin opetuksessa käytetyt ruoka-aine näytteet, jotka olivat todennäköisesti saatu aikanaan Yhdysvalloista. (Hoitotyön koulutuksen museoesite.) Terveiden-

huoltoneuvos Tyyne Luoman huone oli kalustettu hänen omin huonekaluin ja seiniä koristelivat Tyyne Luoman saamat mitalit, kuten Florence Nightingale -mitali. (Museokierros Inkeri Havun kanssa.)

Kuvio 6. Hoitotyön koulutuksen museon pohjakuva ja -tilat. Opastetaulu Hoitotyön koulutuksen museon sisäänkäynnin luona käytävällä 2018. Johanna Ahde-Rasku.

5.4 Hoitotyön koulutuksen museon kokoelman syntyminen ja sen sisältö

Hoitotyön koulutuksen museon esikuvana voidaan pitää Lontoossa St. Thomas-sairaalan vieressä toimivaa Florence Nightingalen museota. Helsingin Yleisen sairaalan Kirurgian klinikan ylihoitajatar vapaaherratar Sophie Mannerheim suoritti ensimmäisenä suomalaisena kolmivuotisen sairaanhoitajakoulutuksen St. Thomas-sairaalan sairaanhoitajatarkoulussa. Hän aloitti toimintansa ylihoitajana ja sairaanhoitajatarkoulun johtajattarena vuonna 1904. Sophie Mannerheimin aika on tallennettu hoitotyön koulutuksen museon kokoelmaan. (Hoitotyön koulutuksen museosta Sosiaali- ja terveysalan museoksi, kokoelmapolitiikka 2017-2020.)

Museon kokoelma syntyi vuonna 1979, kun vanhaa opetusmateriaalia koottiin Helsingin sairaanhoito-opiston 90-vuotisjuhlanäyttelyyn. Juhlien jälkeen aloitettiin työ oman museon aikaan saamiseksi. Vuosina 1994–1995 museota laajennettiin museokäytävän varrella oleviin huoneisiin. Tällöin koulun pitkäaikaisen opettajan, terveydenhuoltoneuvos Tyyne Luoman lahjoittama kirjasto siirrettiin museotilojen yhteyteen. Museo laajeni uudelleen oppilaitoksen remontin yhteydessä vuonna 2005. Keväällä 2018 Tyyne Luoman kirjasto kortistoinen lahjoitettiin Suomen Terveystoimintajaliitolle. (Hoitotyön koulutuksen museosta Sosiaali- ja terveysalan museoksi, kokoelmapolitiikka 2017-2020.)

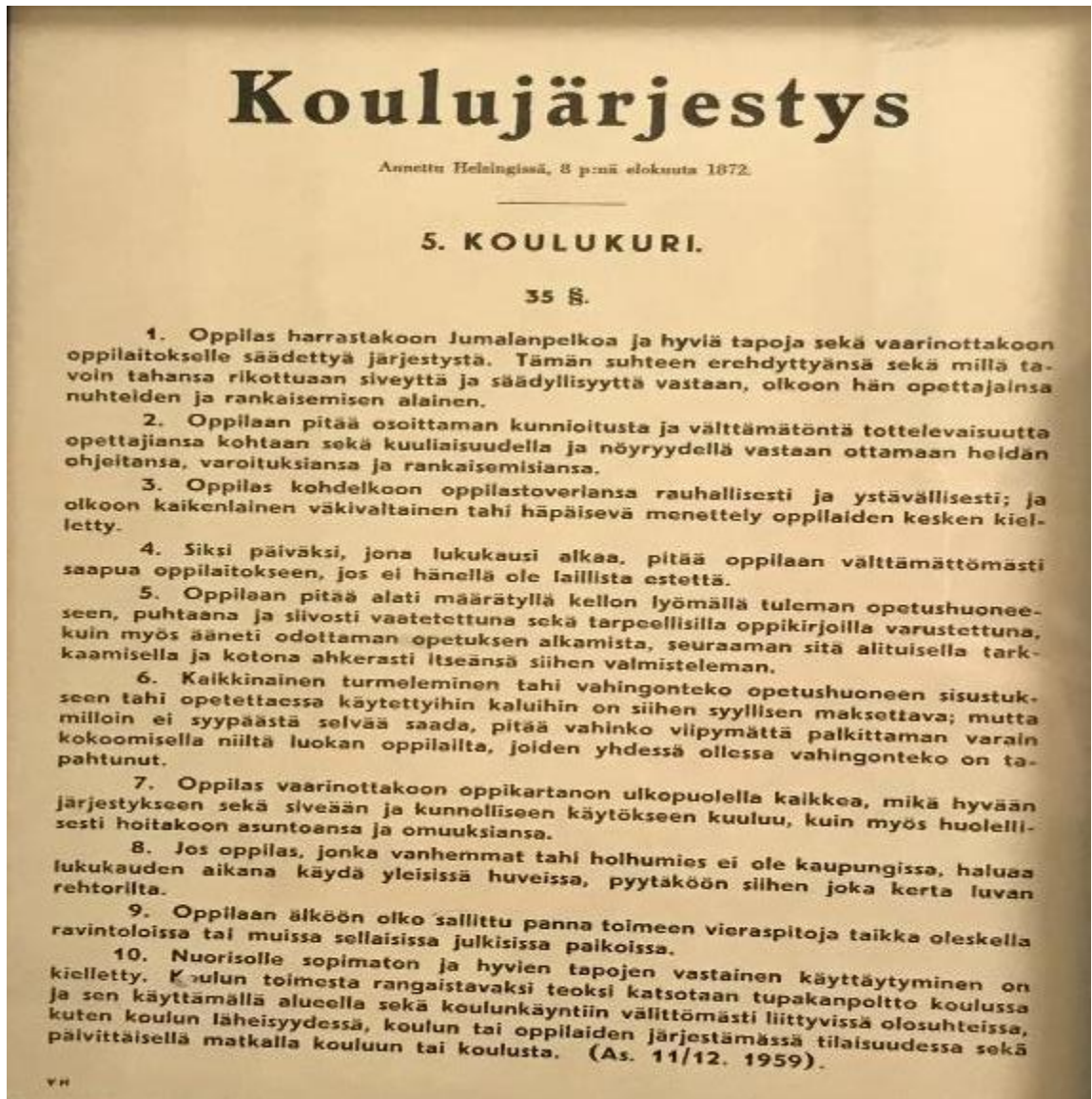
Vuosina 2008–2009 museoon siirrettiin Kätilöopiston kokoelmat, jotka ovat peräisin vuonna 1816 Turkuun perustetun synnytyslaitoksen ja oppilaskodin esineistöstä. Museon toiminnan suunnittelusta on pääsääntöisesti vastannut museotoimikunta, jota aineiston kokoamis- ja luettelointityössä 1980-luvulta alkaen avustivat vapaaehtoiset. Museoon kootut vanhimmat asiakirjat on luovutettu Kansallisarkistoon. Keväällä 2018 kätilötyön kirjasto lahjoitettiin Suomen Kätilöliitolle. (Hoitotyön koulutuksen museosta Sosiaali- ja terveysalan museoksi, kokoelmapolitiikka 2017-2020.)

Suurin osa museoon tallennetusta aineistosta on peräisin osoitteessa Tukholmankatu 10 sijainneesta Helsingin sairaanhoito-opistosta ja oppilaskodista ja sitä edeltäneistä oppilaskodeista sekä Turussa ja Helsingissä sijainneesta Kätilöopistosta ja oppilaskodista. Aineistoa on peräisin myös Helsingin sairaanhoitajaopiston edeltäjän Helsingin Yleisen sairaalan Kirurgisesta sairaalasta. Ulkomailta lahjoituksina saatiin ensimmäisiä alan fil-

mejä, anatomisia karttoja, kuvatauluja ja kirjoja. Museoon on myös vastaanotettu Helsingin sairaanhoito-oppilaitoksen entisten opiskelijoiden ja opettajien omaan oppilas- ja/tai opettaja-aikaan liittynyttä historiallista aineistoa. Ajallisesti kokoelmat kattavat esineitä 1800-luvulta nykypäivään saakka. Pääpaino esineistössä on 1950–70-luvuilla. (Hoitotyön koulutuksen museosta Sosiaali- ja terveysalan museoksi, kokoelmapolitiikka 2017-2020.)

Hoitotyön koulutuksen museon kokoelmaan on tallennettu ensisijaisesti sairaanhoitaja-, terveydenhoitaja- ja kätilökoulutukseen liittyvää aineistoa pääkaupunkiseudulta ja Etelä-Suomen alueelta. Kokoelmaan on tallennettu myös oppilaan elämää, vapaa-aikaa, oppilaskunnan toimintaa kuvaavaa esineistöä ja tarinoita. Hoitotyöhön liittyvää aineistoa, esimerkiksi hoitovälineistöä tai tutkintojen historiaa kuvaavaa esineistöä on tallennettu, mikäli se on keskeisesti liittynyt alan kehitykseen tai saavutuksiin ja on siten liitettävissä myös koulutuksen kehittymiseen. Myös Tukholmakatu 10 rakennuksen historiaan liittyvää esineistöä ja tietoa on tallennettu. (Hoitotyön koulutuksen museosta Sosiaali- ja terveysalan museoksi, kokoelmapolitiikka 2017-2020.)

Hoitotyön koulutuksen museo on ollut ainutlaatuinen laatuaan, sillä toista vastaavaa näyttelyä hoitotyön historiasta ja -koulutuksesta (kuvio 7) sekä tietoa alan koulutukseen vaikuttaneista henkilöistä ei Suomessa ole näin laajasti ollut missään esillä (Metropolia Ammattikorkeakoulu 2017.)

Kuvio 7. Hoitotyön koulutuksen museossa 2018 esillä olleet sairaanhoitajaopiston järjestyssäännöt vuodelta 1872. Aija Leppämäki.

5.5 Museon henkilökunta

Siihen, että museo saatiin sijoitettua ns. Terhokäytävälle B1 kerrokseen vaikutti ratkaisevasti edesmennyt rehtori Helvi Willman, joka kaukokatseisesti näki, että vähitellen koko kerros olisi saatavissa museon käyttöön. Toisena vaikuttajana rehtoriportaassa mainittakoon Helsingin sairaanhoito-opiston rehtori Irja Savolainen, joka myöhemmin ennen eläkkeelle jäämistään toimi Ammattikorkeakoulu Stadian museosta vastaavana oppilaitoksen edustajana ja Hoitotyön historian seuran edelleen toimivana puheenjohtajana

edisti museon toimintaa monin tavoin. Rehtori Kristiina Kimmola on ollut mukana museotilojen suunnittelussa. Apulaisrehtori Eila Mäkeläinen on ollut mukana toiminnassa erityisesti panostaen museoesineiden entisöintiin osallistuen aktiivisesti museotoimikunnan kokouksiin. Mäkeläinen on myös ollut edistämässä museotoimintaa. Lisäksi museon toimintaa ovat edistäneet oppilaitoksen virassa olevat museosta vastuussa olleet opettajat Anna-Kaarina Moilanen, Aini Hanttu, Anna-Kaisa Pienimaa sekä Marita Räsänen. Asiantuntija-apua toimintaan on saatu mm. Lääketieteen historian museolta, Helsingin kaupungin museolta, Kansallismuseolta ja erilaisista museotoimintaan liittyvistä koulutustilaisuuksista sekä opintoretkestä. (Havu 2018.)

Museon henkilökunta on pääsääntöisesti koostunut talon entisistä eläkkeelle jääneistä opettajista. Tärkein ja varsinainen museon hengen luoja oli em. terveydenhoitaja Kaija Viitanen taiteellisine kykyineen ja kontakteineen eri puolille maailmaa mm. Englantiin, josta saatiin aikoinaan hankittua aikuishahmoiset pienoisenuket pukuvitriiniä varten. Leila Simola oli ensimmäinen opettaja, joka eläkkeelle jäätyään ryhtyi museovapaaehtoiseksi, ja jolla oli lahjakas käsipari kaikkeen pieneen näpertämiseen ja tavaroiden esillepanoon. Muita tärkeitä henkilöitä museotoiminnassa ovat olleet mm. Eeva-Liisa Laine, joka oli Auroran sairaalan leikkausosaston osastonhoitaja, Riitta Vuopio, Tuula Aulikki Oksanen, ylihoitajat Sirkka Paavilainen-Viherheimo ja Leena Pohjakallio sekä hänen miehensä, Kaarlo Pohjakallio, joka auttoi museon valokuvaamiseen liittyvissä asioissa. Inkeri Havu on ollut jo ennen eläkkeelle jäämistäänkin museotyössä aina 90-vuotisjuhlista alkaen museon sulkemiseen yleisöltä alkuvuoteen 2017 saakka. (Havu 2017.)

Museotoimikunta kokoontui säännöllisin välein, yleensä kerran kuussa vuoteen 2000 saakka. Museon vapaaehtoiset viihtyivät hyvin keskenään, kunnioittivat talon opetustyötä sekä talon-, koulutuksen-, lääketieteen- ja sairaanhoidon historiaa. Toimikunnalla on ollut kova halu säästää tuleville sukupolville tietoa siitä, miten menneisyudessa asioita ja potilaita on hoidettu ja miten oppilaita on koulutettu ja mikä ammattikunnalle on ollut tärkeää. Museon vapaaehtoiset on ollut tiivis yhteisö, jossa kaikki mukaan tulleet ovat olleet koko sydämellään mukana museotyössä. Säännöllisesti vapaaehtoisia on ollut noin kuusi henkilöä. (Havu 2017.)

Yksi talon opettajistosta on vuorollaan ollut museovastaavana ja mm. Inkeri Havu on ollut pitkään työaikanaan vastuussa museosta. Museovastaava on hoitanut suhteita rehtoriin tai toimialajohtajaan. Tällä hetkellä museovastaavana toimii Marita Räsänen. Muita museotoimikuntalaisia olivat mm. Irja Savolainen, Ulla Kyllästinen, Leila Simola,

Pirkko Kiiänheimo ja Sirkka Paavilainen-Viherheimo. Lisäksi mainittakoon Anna-Kaisa Pienimaa, joka oli perehtynyt kätilötyöhön ja hänen aikanaan tulivatkin yli toista sataa vuotta kestäneen kätilökoulutuksen museoesineitä museoon, joita oli kaksi huoneellista. (Havu 2017.)

Lehtorit Helena Hukka ja Eeva Kujala ovat tehneet vanhojen asiakirjojen arkistointityötä ja tämä arkisto luovutettiin 1998 Kansallisarkistoon tutkijoiden käyttöön (Hoitotyön koulutuksen museo -esite).

5.6 Museovieraat

Hoitotyön koulutuksen museon alusta alkaen oppilaitoksen opiskelijoille tarjottu mahdollisuutta saada opastettu museokierros sairaanhoidon historian opetuksen tueksi (Havu 2018). Myös pääkaupunkiseudun terveysalan eri oppilaitoksista on tilattu opastettuja museokierroksia (Räsänen 2018). Monet Tukholmankatu 10:n oppilaitokseen opiskelemaan hakeneet ovat pääsykoepäivänä vierailleet museossa. Jotkut ovat vierailleet museossa, koska heidän mummonsa, äitinsä tai joku sukulainen on ollut oppilaitoksen oppilaana. Jotkut peruskoulu- ym. koululaisryhmät opettajiensa johdolla ovat tutustuneet hoitotyön koulutuksen museoon osana ympäristöön perehtymistä kuten Meilahden peruskoulu. Yksi merkittävä vierailijaryhmä ovat olleet oppilaitoksen entiset oppilaat, jotka kurssitapaamisten yhteyteen ovat järjestäneet museovierailun. Lisäksi koulun entisiä työntekijöitä ja opettajia ovat talossa vieraillessaan piipahtaneet museossa, tuoneet jonkun tavaran, kirjan tai muun oppilaitoksen menneisyyteen kuuluvan esineen tai kertoneet jonkun muistelon opiskelija- tai työssäoloajaltaan. Lisäksi ulkomaalaiset vaihto-opiskelijat opettajineen sekä erilaiset opetuksen ja tutkimuksen kehittämissyhteistyöryhmät, jotka ovat olleet tutustumassa suomalaiseen terveydenhuoltoon ja sen koulutukseen, ovat olleet myös hoitotyön koulutuksen historiasta kiinnostuneita vierailijoita. (Havu 2018.)

Hoitotyön koulutuksen museossa on ollut esillä vieraskirja, mutta kaikki vierailijat eivät ole kirjoittaneet nimeään kirjaan, joten aivan tarkkoja lukumääriä ei asiasta ole. (Havu 2017.) Esimerkkinä mainittakoon, että museon vieraskirjassa oli oppilaitoksen 100-vuotisjuhlien viikolta kirjattu 833 nimeä (Museotoimikunnan kokouksesta 1989). Viimeisinä vuosina määrällisesti on käynyt noin 1000 museovierailijaa vuodessa (Räsänen 2018).

5.7 Toiminta Hoitotyön koulutuksen museon aukioloaikoina

Museo oli toimiessaan auki joka tiistai, koska silloin museotoimikunta ja vapaaehtoiset olivat paikalla museossa. Tiistaisin siis järjestettiin museokierroksia museovieraille yleensä vapaaehtoisvoimin. Yhteisen alkuesittelyn suoritti museosta vastuussa oleva opettaja. Vapaaehtoiset avustivat kierrättämällä pienempiä ryhmiä eri museuhuoneissa. Lisäksi on tilauksesta järjestetty opastettuja kierroksia myös muina päivinä sekä myös englanniksi. Avoimien ovien päivinä museoon on voinut tulla ketkä vain asiasta kiinnostuneet ihmiset (kuvio 8). Opastetut museokierrokset jatkuivat syksyyn 2016. Museo suljettiin yleisöltä laajan inventointityön vuoksi alkuvuonna 2017. (Havu 2017.)

Opastetun museokierroksen alussa museon vastuuhenkilö esitteli aluksi museon esitelykalvot, (liite 2.) jonka jälkeen museovieraat jakautuivat pienryhmiin museokierrosta varten. Vapaaehtoistyöntekijät opastivat kierroksella museovieraita ja kertoivat museoesiinisiin ja hoitotyöhön liittyviä tarinoita. (Räsänen 2018.)

MUSEON AVOIMET OVET
12.2. - 15.2.1996, KELLO 10.00 - 15.00

Museo tutuksi koko HSO:n henkilökunnalle ja opiskelijoille.
Tule tutustumaan oppilaitoksemme ainutlaatuisen hoitotyön opetuksen
museoon. Samanlaista et löydä muista terveydenhuoltoalan opinahjoista.

Museon esittely ja esittelijät

KELLO	12.2. ma	13.2. ti	14.2. ke	15.2. to
10.00 - 11.00 11.00 - 12.00	Tuulia Parkkinen	Inkeri Havu	Inkeri Havu	Tuulia Parkkinen
12.00 - 13.00 13.00 - 14.00 14.00 - 15.00	Ulla Kyllästinen	Ritva Määttänen	Leila Simola	Riitta Vuopio
10.00 - 15.00	Helena Hukka esittelee hoitotyön opetuksen arkistoa (ma - to)			

TERVETULO!

Kuvio 8. Kutsukirje museon avoimien ovien päivään 12.-15.2.1996. Hoitotyön koulutuksen museo 2017. Aija Leppämäki.

5.8 Hoitotyön koulutuksen museosta Sosiaali- ja terveysalan museoksi

Hoitotyön koulutuksen museo muuttaa uudistettuna ja laajennettuna Metropolian uuteen kampusrakennukseen Myllypuroon arviolta vuonna 2020 työnimellä Sosiaali- ja terveysalan koulutuksen museo. Laajennettuna uuden museon näyttelyt tulevat kattamaan Metropolian sosiaali- ja terveysalan tutkinnot. Museon näyttelyssä koulutusten tarina kerrotaan arkipäivän ja omakohtaisten kokemusten kautta nykYTEKNIikkaa hyödyntäen. Uuden

museon keskeinen tavoite on ammatillisen kulttuuriperinnön välittäminen sekä opiskelijoiden ammattitaidon ja oman alan ymmärryksen vahvistaminen. Museon visiona on toimia Metropolian monialaisena oppimisympäristönä sekä kansallisen ja kansainvälisen imagon vahvistajana. (Hoitotyön koulutuksen museosta Sosiaali- ja terveysalan museoksi, kokoelmapolitiikka 2017-2020.)

Uudistuvan museon tärkeitä arvoja ovat saavutettavuuden ja asiakaslähtöisyyden lisäksi myös avoimuus ja yhteisöllisyys. Laadukas, hallittu kokoelma, jonka tiedot on digitoitu, palvelee museon arvoja. Tuleva Sosiaali- ja terveysalan museo on tehtävältään laajempi, joten sen tulee palvella useampia tutkintoja ja myös Metropolian muita opiskelijoita. Uuden museon tallennusalueeseen liitetään museon piiriin tulevat uudet tutkinnot. Museokokoelman ylläpitäjä on Metropolia. Museon kokoelmasta hyötyvät Metropolian lisäksi sidosryhmät, Myllypuron lähialue, Metropolian palveluja käyttävät asiakkaat, terveydenhuollon palveluja käyttävät asiakkaat eri puolilla pääkaupunkiseutua sekä muut terveysalan koulutuksesta ja historiasta kiinnostuneet. (Hoitotyön koulutuksen museosta Sosiaali- ja terveysalan museoksi, kokoelmapolitiikka 2017-2020.)

Vuoden 2017 alusta käynnistyi museossa laaja dokumentointi- ja inventointityö, jonka kuluessa Tukholmankatu 10:ssä sijaitsevan museon tilat ensin dokumentoitiin. Inventoinnin yhteydessä museo- ja käyttöesineet käydään läpi, luokitellaan, merkataan, kuvataan, puhdistetaan ja pakataan asiaan kuuluvalla tavalla odottamaan siirtoa niille osoitettuun tilaan. (Hoitotyön koulutuksen museosta Sosiaali- ja terveysalan museoksi, kokoelmapolitiikka 2017-2020.)

Sosiaali- ja terveysalan koulutuksen museoon luodaan uusi museokokoelma. Museokokoelman muodostavat esineet, jotka ovat tallennuskriteereiden mukaisesti sosiaali- ja terveysalan koulutukseen liittyviä, kuuluvat museon talletusalueeseen ja niistä on hyvät kontekstiedot. Museon kokoelmapolitiikan mukaista aineistoa ovat mm. opetuksessa käytetty hoitovälineistö, opetusvälineet, opetustaulut, keskeisimmät oppikirjat, valokuvat, opetusfilmit, univormut ja ammattimerkit, erilaiset dokumentit, aikalaiskertomukset, oppilaiden muistiinpanot ym. tallennettava arkistomateriaali. Terveysalan kehitykseen ja saavutuksiin liittyvää esineistöä tallennetaan, mikäli se on keskeisesti liittynyt myös koulutuksen kehittämiseen, kuten keskosen kuljetuslaatikko, kättilön ja terveystisaren työsään käyttämät hoitolaukut, hygienian kehittämiseen liittyvä esineistö. Lääke- ja muista tieteellisistä aineistoista tallennetaan oppilaiden/opiskelijoiden opetukseen suoraan

liittyneet esineet, keskeiset kirjat sekä erilaiset kuva- ja opetustaulut, joilla voidaan osoittaa olevan yhteys opetus- ja oppimistoimintaan. Museokokoelman lisäksi luodaan käyttökokoelma. (Hoitotyön koulutuksen museosta Sosiaali- ja terveysalan museoksi, kokoelmapolitiikka 2017-2020.)

Uudessa museokokoelmassa on seitsemän eri kokoelmaa: museoesineet, valokuvat, univormut, tekstiilit, arkisto ja kirjat sekä rekvisiittakokoelma. Keväällä 2018 museokokoelman tilanne on seuraava: museoesineet on käyty läpi ja tarkistettu sekä luetteloitu sähköisesti. Esineiden inventoinnissa on noudatettu museon kokoelmapolitiikkaa. Esineiden dokumentointityö jatkuu edelleen. Kokoelma sisältää noin 1 000 museoesineitä. (Räsänen 2018.)

Museoidut univormut ovat sairaanhoito-oppilaan, sairaanhoitajan, kättilön, terveystönsisaren, opettajan ja ylihoitajan univormuja eri aikakausilta. Lisäksi kokoelmaan kuuluu mm. sairaanhoitajan päähineitä, irtokauluksia, esiliinoja ja villatakkeja. Univormut on pakattu happovapaisiin laatikoihin. Univormuja tai niiden osia on kaikkiaan 70. Tekstiileihin kuuluu mm. oppilaskotiaikaiset pöytäliinat ja ruokaliinat, yhteensä parikymmentä. Rekvisiittapukuja, univormuja ja suojatakkeja/esiliinoja mukaan lukien kengät ja laukut on yhteensä 100. Lisäksi on rekvisiittaan kuuluvia päähineitä, kauluksia ja virkamerkkejä. (Räsänen 2018.)

Valokuva-albumeita on 55, joissa on kaikkiaan 4223 valokuvaa. Lisäksi on irtovalokuvia ja muita albumeita. Hyvin säilyneet, vanhimmat valokuvat ovat 1800-luvun lopulta. Kuvia on valmistujais- ja lähtiäisjuhlista, opetustilanteista, juhlakuvista, näyttelyistä. Valokuvista on tehty digitalisointisuunnitelma. Tällä hetkellä kokoelma käsittää noin 10 000 valokuvaa mukaan lukien kehystetyt valokuvataulut. (Räsänen 2018.)

Arkistoon kuuluu mm. oppilaiden tekemiä harjoitustöitä, piirroksia, kokouspöytäkirjoja, kirjeitä jne. Arkisto on jaoteltu asiakirjojen sisältöjen mukaan esim. Hoitotyön koulutuksen museon arkisto, Helsingin sairaanhoito-opiston arkisto, rehtoreiden arkisto, oppilaiden arkisto jne. (Räsänen 2018.)

6 Museon vapaaehtoistyöntekijä Inkeri Havu

6.1 Henkilökuva

Inkeri Havu on ollut Helsingin sairaanhoitajaopistossa sairaanhoitajaopiskelijana 1957-1960, josta ajasta n. 9 kk potilaana Keski-Suomen keskusparantolassa. Hän erikoistui sisätautien sairaanhoitoon Keski-Suomen sairaanhoito-oppilaitoksessa 1964-1965. Sairaanhoidon opettajakoulutukseen Helsingin sairaanhoito-opistossa hän osallistui 1968-1970. Vuodesta 1971 hän toimi ko. oppilaitoksessa sairaanhoidon opettajana, useita vuosia koulutasoisenopetuksen jaostonjohtajana. Rehtorin sijaisena vuosina 1981-84 sekä apulaisrehtorina 1985. (Harvakari ym. 1988: 89-90)

Havun tekemiä julkaisuja: Sairaahoito-opin käytännöllisen opiskelun opiskelupäiväkirja 1976, osa II 1979. Hän oli myös yhtenä tekijöistä artikkelissa: The nature of empathy and developing empathy during nursing education, Ninth meeting of the workgroup of European nurse-researchers and third open conferens of the workgroup of European nurse-researchers, proceedings. (Harvakari ym. 1988: 89-90.)

Luottamustehtävissä Havu on ollut: Suomen sairaanhoitajaliiton jäsen 1960-73, Terveystieteiden ja lääkintätieteiden opettajat ry 1971-, ja sihteeri 1972-74, Terveystieteiden ja lääkintätieteiden opetussuunnitelmatoimikunta sivutoiminen sihteeri 1975-77, Ammattikasvatustieteiden ja lääkintätieteiden asettaman apuhoitajakoulutuksen oppimateriaalin selvitystyöryhmän jäsen 1983-84, Vantaan sairaanhoito-oppilaitoksen suunnittelutyön asiantuntija 1984-85, Tehy:n jäsen 1986-, THO:n jäsen 1986-, Pro Nursing ry:n jäsen 1987-, AKH:n asettaman perushoitajan aikuiskoulutusprojektin jäsen 1987-. (Harvakari ym.1988: 89-90.)

Työsarkansa opettajana Havu on tehnyt vuodesta 1971 vuoteen 2000 Helsingissä Tukholmankadulla. Havu on toiminut myös Helsingin Sairaahoito-opiston rehtorin sijaisena vuosina 1981-84 sekä apulaisrehtorina 1985. Havu on ehtinyt olla eläkkeellä toukokuussa 2018 17 vuotta. Museotoiminta on sairaanhoito-opiston tehtävistä ollut yksi niitä parhaita. (Havu 2017.)

Havu on innostunut sukututkimuksesta, joka on tullut hänen elämäänsä 1975-luvun tienoilla. Hänen harrastuksiaan ovat myös perhe, lukeminen, kummilapsitoiminta ja palveleminen Myöhempien Aikojen Pyhien Jeesuksen Kristuksen kirkon apujärjestöjen tehtävissä. Havulla on kaksi lasta, tyttö ja poika. Hänellä on myös kuusi lastenlasta, kolme tyttöä ja kolme poikaa. (Havu 2017.)

6.2 Inkeri Havun kertomaa

Inkeri Havu on syntynyt Sumiaisten Saarekkaan kylässä, Koivulinna -nimisessä talossa aittakamarissa, isän pitäessä äitiä kädestä kiinni, 80 vuotta sitten. Oppikoulun hän kävi Saarijärvellä ja sen jälkeen hakeutui Keski-Suomen keskusparantolaan Keskisuomeen harjoittelijaksi. Äidin tati oli sairaanhoitaja ja hän oli saanut Inkerin ja hänen äidin päähän, että sairaanhoitajan ammatti olisi hyvä ammatti. Ja niin hän lähti keskusparantolaan ko-keilemaan hoitajan työtä. Siellä ollessaan hän haki sairaanhoitajakouluun Helsinkiin, koska hänen tätinsä sanoi, että Helsingissä on maan paras sairaanhoitajakoulu. (Havu 2017.)

Havu aloitti 1957 tammikuussa opiskelemaan sairaanhoitajaksi Helsingissä. Kesken opiskelun hän sairastui tuberkuloosiin. Siihen aikaan oli olemassa sellainen sääntö, että jos on tuberkuliinikoe negatiivinen, niin ei pitäisi ottaa sairaanhoitajakouluun. Mutta Havu ei sitä tiennyt hakiessaan. Hän joutui olemaan lähes vuoden poissa koulusta. Hän oli tuolloin Lastenlinnassa harjoittelujaksolla sairastuessaan. Tuohon aikaan nuoria ihmisiä myös kuoli tuberkuloosiin hoidosta huolimatta, joten se oli rankkaa aikaa. Havu sai streptomysiiniä injektiona puolisen vuotta. Para-aminosalisylihappo (PAS), toinen lääke, joka oli pieniä jyvämäisiä rakeita, oli kova vatsalle ja hampaille (6g yhteensä kahden vuoden ajan). Pieniä rakeita jäi hampaitten väliin ja ne söivät hampaita. Kolmantena lääkkeenä oli isonikotiinihappohydratsiini (INH). Kyseisessä lääkkeessä ei silloin alkuun ollut mukana B-vitamiinia, joten se aiheutti vainoharhaisuutta. Myös Havu koki lääkkeen haittavaikutuksen päästyään kotilomalle sairaalasta. Kotiloma oli kauheaa, koska lääkkeen aiheuttamat haittavaikutukset olivat hyvin voimakkaat estäen nukkumisen. Sairaalassa ylilääkäri totesi kyseessä olevan B-vitamiinitason mataluus. Hoidoksi määrättiin B-vitamiinia lihakseen kaksi viikkoa joka päivä, jonka jälkeen oireet hävisivät. PAS ja Nicovit (INH lisättynä B-vitamiinilla) lääkitys jatkui 2 vuotta, mutta syksyllä 1959 Havu palasi takaisin Tukholmankadulle jatkamaan sairaanhoitajakoulutustaan valmistuen Helsingin sairaanhoitajaopistosta syksyllä 1960 sairaanhoitajaksi. Koska tuona syksynä oli sairaanhoitajalakko, ei pääkaupungista eikä juuri muualtakaan saanut sairaanhoitajan työtä. Keski-Suomessa paikallissairaalasta leikkausalin hoitaja oli saanut luvan lähteä Sveitsiin työhön ja tarvitsi sijaisen, koska matka oli jo sovittu. Niinpä Havulle avautui työpaikka Keski-Suomessa, jonne hän matkusti suurin toivein ja kokikin siellä mielenkiintoisia uusia asioita tuoreelle sairaanhoitajalle. Siellä oli kolme poliota sairastavaa potilasta, ja ainoa kerta, kun Havu pinnasi, kun koulusta oli vierailukäynti Auroran sairaalaan polio-osastolle. Hän ei kerta kaikkiaan jaksanut lähteä sinne. Niinpä hän valmistuttuaan ensimmäisessä työpaikassaan joutui tilanteeseen, jossa joutui perehtymään poliota sairastavan hoitoon perusteellisesti aidossa potilastilanteessa. (Havu 2017.)

Keski-Suomessa kyseisessä sairaalassa hän joutui leikkaussaliinkin töihin, koska oli leikkaussalin sairaanhoitajan sijainen. Ensimmäinen potilas jonka hän nukutti, ei nukahtanut kunnolla. Lääkäri ilmoitti olevansa valmiina operoimaan, ja pyysi Havua lorauttamaan eetteriä, että leikkaus voisi alkaa. Hän lorautti eetteriä, jolloin potilaan hengitys ja sydän pysähtyivät. He joutuivat elvyttämään potilasta ja kun potilas virkosi, niin Havu sanoi lääkärille: ”tästä lähtien on niin, että kun minä nukutan, niin sinä odotat ihan rauhassa, kunnes potilas nukkuu. Toista kertaa en hyväksy, että puutut minun työhöni.” Niin lääkäri oli luvannut olla puuttumatta hoitajan työhön. Se oli ollut järkyttävä kokemus vastavalmistuneelle sairaanhoitajalle. Havu koki, että olisi pitänyt ymmärtää, ettei lääkäriä tarvitse uskollisesti totella. Siitä lähtien hän on osannut kyseenalaistaa lääkärin määräyksiä, jos ne ovat kuulostaneet epäilyttäviltä. Sairaanhoitaja on kuitenkin aina ensisijaisesti vastuussa omista tekemisistään. (Havu 2017.)

Keski-Suomesta Havu meni kotipaikkakunnalle töihin, mutta ei viipynyt kuin kolme kuukautta siellä, koska sairaanhoidon taso oli huomattavasti huonompi kuin edellisessä paikassa. Siellä ei esimerkiksi silloin pesty potilaita, ei pesty aamulla eikä illalla eikä oikeastaan milloinkaan. Potilaiden selkää pyyhittiin vähän sprillä. Menettely raivostutti Havua, koska monilla potilailla oli makuuhaavoja. Kun sinne sitten tuli toinen uusi sairaanhoitaja, he alkoivat yhdessä huolehtia potilaiden hygieniasta. He kylvetivät kaikki osaston potilaat, toinen toisessa kylpyhuoneessa ja toinen toisessa. Siitä Havu sai ylläkkeen huolehtia, että potilaat pestään muullakin kuin sprillä. (Havu 2017.)

Sairaalaan tuli kerran potilaaksi seitsemäntoista puukoniskua kehoon saanut mies operoitavaksi. Ylihoitaja suoritti narkoosia. Lääkäri operoi ja totesi, että potilas tarvitsee suomensisäisesti nesteytystä. Ylihoitaja ei ollut laittanut tippaa aiemmin, mutta Havulle se oli jo siihen aikaan opetettu koulussa. Oli sanottu, ettei sairaanhoitaja saa laittaa tippaa kuin äärimmäisessä hätätilanteessa. Operoiva lääkäri sanoi Havulle, että tämän tulee laittaa ko. tippa. Hän saikin tipan laitettua jalkaan tippumaan ja sen avulla potilas laitettiin lääkennarkoosiin viikon ajaksi, koska 17 haavan operoiminen oli suuri ja tuntikausia kestävä operaatio. Potilaan alkaessa toipua, hän pyysi Havulta hopeateetä kraanavedestä tehtynä. Havu kuitenkin keitti veden, koska potilaalle oli tehty suuri operaatio. Potilas koki saavansa sellaista hoitoa, jota ei ollut ennen kokenut. Hän ei elämässään ollut tuntenut rakkautta, ennen kun sairaalassa, koska häntä oli hoidettu niin hyvin. Havu koki, että tämä potilaan palaute tuntui tosi hyvältä. Silloin hän tiesi, että hoitajien toiminnassa oli

tapautunut muutos. Ihminen on ensimmäisellä sijalla ja hänen tarpeensa, eikä joku muu. (Havu 2017.)

Havu koki saaneensa tarpeekseen kyseisen sairaalan silloisesta hoitofilosofiasta, ja päätti lähteä töihin Helsinkiin, josta Laakson sairaalasta avautui ensin työ henkilökunnanhoitajana, sitten röntgenhoitajana ja lopulta osastonhoitajana. Työ kotipaikkakunnalla oli ollut henkisesti raskasta, potilaat tuttuja tai tutun tuttuja, joiden huonotasoinen hoito todella sattui. Hän ei jaksanut olla enää priimusmoottori kotipaikkakunnallaan, panna hoitotyön asioita kuntoon siellä. Siinä oli yksi syy siihen, miksi tuberkuloosi sai uudelleen jalan sijaa keuhkoissani ja jouduin jälleen potilaaksi ja syömään uudelleen tuberkuloosilääkkeitä 2 v. Lääkäri kehotti hakeutumaan pois vuorotyöstä ja siinä yksi syy, minkä takia hän aikanaan hakeutui opettajakoulutukseen Helsingin sairaanhoito-opistoon valmistuen sairaanhoidon opettajaksi jo 1970. Monien erilaisten hoitotyökokemusten jälkeen hänelle oli herännyt halu vaikuttaa ammattiuraa opiskelevien koulutukseen. Havu halusi opettaa oikeita sairaanhoidon ja potilaan kohtelun periaatteita siltä perustalta lähtien, josta kumpuaa lähimmäisen rakkaus, joka siivittää ihmisen toisista välittävään ja arvostavaan hoitotyöhön. Hän pääsi Helsinkiin opettajakouluun. Se kesti kaksi vuotta. Sitä ennen hän oli käynyt erikoistumassa Keski-Suomen sairaanhoito-oppilaitoksessa valmistuen sisätautien sairaanhoitajaksi 1965, koska opettajakoulutukseen ei ilman erikoistumista päässyt. (Havu 2017.)

Havu opetti työurallaan opettajana monia eri oppiaineita: sairaanhoito-opin perusteita, sisätautien sairaanhoitoa, lääketieteen ja sairaanhoidon historiaa, ammattietiikkaa ja lääkeoppiakin. Hän koki, että kaikkia oppiaineita oli mukava opettaa, mitään erityistä suosikkiainetta ei ollut. Työskentely sairaanhoitaja- ja tai muiden ammattiryhmien yksilöiden parhaaksi on ehkä ollut kiinnostavinta. Havulle oli yksi opiskelija tullut kertomaan, että hänen hoitamansa potilas, joka oli vähemmistöryhmään kuuluva henkilö, oli sanonut oppilaalle: ”Opettajasi oli ensimmäinen ihminen, joka tässä sairaalassa tervehti minua kädestä.” (Havu 2018.)

Helsingin sairaanhoitajaopiston lisäksi Havu on toiminut opettajana Helsingin kaupungin sairaanhoitajakoulussa, Lääkärintie 8, vuonna 1969 Keski-Suomen sairaanhoito-oppilaitoksessa sekä 1974-76 ja useana vuotena Leppävaarassa Näkövammaisten ammattikoulun sivutoimisena hoitotyön ja ammattietiikan tuntiopettajana. (Havu 2018.)

Kun Havu oli Helsingin sairaanhoitajaopistossa opettajana ja jaostonjohtajana, sai hän tehtäväkseen käynnistää apuhoitajakoulutuksen sekä Helsingin sairaanhoito-opistossa, että Hyvinkäällä. Myöhemmin Havun tehtäväksi tuli myös käynnistää sairaanhoidon oppilaitokset Hyvinkäällä, Vantaalla, Lohjalla ja Espoossa. Tuolloin perustetut Helsingin sairaanhoito-opiston sivuosastoina toimineet koulutusyksiköt ovat nykyään itsenäisiä terveydenhuoltoalan oppilaitoksia. (Havanto ym. 1989: 203-210). Suunnitteluun liittyvät kokoukset olivat kaupunkien johdon kanssa usein aamuisin ennen kello seitsemää tai seitsemän aikaan. Tästä syystä kunnan virkamiehet saivat siitä kokouspalkkion, koska kokoukset alkoivat ennen virka-aikaa. Muille ei kokouspalkkiota maksettu, koska esim. opettajat olivat kokonaistyöajan piirissä. Havu koki, että se oli työntäyteistä aikaa, mutta työn ohella hän kävi suunnittelemassa uusia oppilaitoksia. Hänellä oli sisua niin paljon, että kun Hyvinkäällä ensimmäiset tilat kävivät pieneksi, ja olivat vielä huonotkin, niin hän ilmaisi mielipiteensä asiasta, että jos ei löydy parempia tiloja, tulee koulutus lopettaa. Uudet tilat löytyivät ja koulutus paikkakunnalla jatkui. Havu kokee, että varmaankin se lääkärin kanssa kamppailu potilaan parhaasta sai aikaan sen, että sitä ei niin kauheasti kunnioittanut näitä korkeita kuntien virkamiehiäkään, etteikö oikean asian puolesta potilaan tai opiskelijan hyväksi voinut esittää mielipidettään ja kamppailla. Niin sitten Havu oli piirtämässä arkkitehtien kanssa koulutaloa Vantaalle ja myös Espooseen ja laske-massa mitenkä oppilasmäärät lisääntyivät kussakin eri yksikössä ja paljonko luokkatilaa ja millaista tarvitaan laadukkaan opetuksen toteutukseen. Lisäksi museon valokuvakoelmiin on liitetty kuvia kaikista sivuosastoista, niiden arkipäivistä ja juhlatilanteista. (Havu 2018.)

Viimeiset työelämävuodet Havu toimi monipuolisessa yhteistyössä opetuskenttien kanssa täydennyskoulutussuunnittelijana. Tuo aika oli yksi hänen työelämänsä parhaita, koska neuvottelut opetuskenttien edustajien ja oman oppilaitoksen opettajien, muiden asiantuntijoiden ja oppilaitoksen johdon kanssa olivat monesti hyvin haastavia, innostavia ja kiinnostavia siinä, miten asiat saadaan ratkaistua. Museon vapaaehtoistyö tämän päälle oli todellinen kunniatehtävä erittäin innostavien vapaaehtoisten ja asiantuntijoiden kanssa. (Havu 2018.)

7 Opinnäytetyön luotettavuus ja eettisyys

7.1 Tiedon oikeellisuuden tarkistaminen luotettavuuden saavuttamiseksi

Käytimme opinnäytetyömme kirjoittamiseen materiaalia, jota keräsimme haastattele-
malla pitkäaikaisesti museon toiminnassa olleita vapaaehtoisia. Käsittelyssä eli haastat-
telun purkamisessa äänitteestä kirjalliseksi tekstiksi, noudatimme uskollisesti haastat-
telun suullisia lausumia. Haastatteluaineiston luotettavuus riippuu tallenteen laadusta
eli siitä, että tallenteen kuuluvuus on hyvä. (Hirsjärvi - Hurme 2004: 20,185). Käytimme
koulultamme lainassa olevaa äänitallenninta, jossa oli hyvä mikrofoni ja näin ollen hyvä
kuuluvuus, jolloin haastatteluaineistomme oli luotettavaa.

Lisäksi käytimme muita kirjallisia tietoja, jotka kerättiin luotettavasta lähteestä, kuten mu-
seon pöytäkirjat, muistiinpanot ja muistiot. Merkitsimme tarkasti viittaukset ja lähteet työ-
hömme ja tarkastimme tekstin Turnitinissa, jotta välttyisimme plagioinnilta. (Hirsjärvi –
Remes – Sajavaara 2010: 122.)

Laadullisen eli kvalitatiivisen tutkimuksen kriteerien mukaan tutkimus on luotettava sil-
loin, kun se on kerätty luotettavista lähteistä ja tekemällä toistuvia tiedonkeruita. Tutki-
muskysymyksemme ovat ohjanneet tiedon hakua. Opinnäytetyömme kohdalla tämä tar-
koitti useampia haastattelukertoja samalta henkilöltä, tarkentavien kysymysten esittä-
mistä haastateltavalle sekä valokuvien, pöytäkirjojen, muistioiden ja artikkelien ver-
taamista haastateltavan kertomaan. Lisäksi opinnäytetyötä teki kaksi opiskelijaa, jolloin
kaksi henkilöä oli varmistamassa aineiston ja sen käytön luotettavuuden. (Hirsjärvi – Re-
mes – Sajavaara 2010: 231-233.)

Validiteetti ilmaisee, kuinka hyvin tutkimuksessa käytetty tiedonkeruumenetelmä mittaa
sitä, mitä sen on tarkoituskin mitata. Validiteetti on hyvä silloin, kun haastateltavien koh-
deryhmä sekä kysymykset ovat oikeat. (Hirsjärvi – Remes – Sajavaara 2010: 231.)

Päähaastateltavamme oli ohjaavan opettajamme suosittama ja pitkäaikainen museon
vapaaehtoinen, joka on ollut paras mahdollinen lähde työllemme, sillä hän on ollut mu-
seotoiminnassa mukana useiden vuosikymmenien ajan ja häneltä saimme materiaalia
enemmän kuin mistään muualta olisimme saaneet. Museon virallisista dokumenteista
saimme vahvistusta haastatteluissa saamiimme tietoihin. Käyttämämme kirjallinen ma-
teriaali oli joukko museon virallisia dokumentteja. Näin ollen tiedonlähteemme olivat va-
lidit.

7.2 Eettisyys

Noudatimme opinnäytetyötä tehdessämme tutkijan etiikkaa, teimme kirjallisen sopimuksen opinnäytetyöstä hoitotyön koulutuksen museon kanssa. Kysyimme suullisesti luvan haastateltavilta ja kun olimme kirjoittaneet opinnäytetyömme, annoimme haastateltavien vielä lukea, kommentoida ja tehdä muutoksia tekstiin ennen sen julkistamista. Otimme huomioon sen, että haastattelu voi olla stressaavaa haastateltavalle ja kerroimme, että hän voi milloin tahansa keskeyttää tai lopettaa yhteistyön niin halutessaan. Osallistuminen ei saa vahingoittaa haastateltavaa, jonka otimme huomioon opinnäytetyötämme kirjoittaessamme. (Hirsjärvi – Remes – Sajavaara 2010: 206.) Litteroinnissa pyrimme mahdollisimman hyvin noudattamaan haastateltavan suullista kerrontaa.

Koska EU on tuomassa uuden tietosuojalain toukokuussa 2018, on oltava erityisen tarkka kuvia ja henkilötietoja käytettäessä (Räsänen 2018). Opinnäytetyössämme näkyvissä kuvissa olevilta henkilöiltä on kysytty lupa.

8 Pohdinta ja johtopäätökset

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli saada hoitotyön koulutuksen museolle ja historialle näkyvyyttä. Hoitotyön koulutuksen museo on laaja esineistöltään sekä arkistoltaan ja se on ollut halukkaille avoinna tarpeen mukaan. Koska museo tulee muuttamaan muotoaan, koimme tärkeäksi kerätä aineistoa valokuvaamalla sekä haastatteleamalla museon toiminnassa pitkään olleita henkilöitä. Nämä henkilöt ovat olleet Helsingin sairaanhoitopiisto/Metropolia koulussa oppilaina tai opettajina tai jopa molempia. Näkyvyyttä koemme saavamme sillä, että opinnäytetyöhömme on saatu kerättyä tietoa haastatteleamalla toiminnassa mukana olleita sekä valokuvaamalla Hoitotyön koulutuksen museota ja siellä olevaa materiaalia. Tämä materiaali tallentuu kaikkien luettavaksi Theseukseen.

Esittelimme opinnäytetyömme 15.5.2018 Hoitotieteen historian seuralle Metropolian tiloissa pidetyssä tapahtumassa. Paikalla oli myös Hoitotyön koulutuksen museon vapaaehtoisia. Teimme esitystä varten PowerPoint -esityksen, joka toimi sanallisen esittelymme tukena.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli saada kerättyä mahdollisimman paljon materiaalia hoitotyön koulutuksen historiasta ja museon toiminnasta. Kokosimme tyhömme mu-

seon perustamisen ja olemassa olon ajalta tärkeimpien tapahtumien materiaalia Hoitotyön koulutuksen museoon tallennetuista pöytäkirjoista, valokuvista, lehtileikkeistä sekä museoesineistä. Saimme tallennettua historiallista tietoa ottamalla valokuvia. Tekstiedostoista keräsimme museon toiminnan merkittävimpiä tapahtumia ja kirjoitimme niistä työhömmme.

Suoritimme museon toiminnan vapaaehtoisten henkilöiden haastatteluja. Näin saimme paljon arvokasta tietoa suullisesti kerrottuna. Haastattelut tallennettiin nauhoittamalla, näin saimme materiaalia museolle myöhempää käyttöä varten. Nauhoitettua tiedostoa on runsaasti ja se on kattavaa sekä monipuolista hoitotyön koulutuksen historian kannalta.

Museon toiminnassa on pitkäaikaisia jäseniä, jotka ovat olleet mukana siitä lähtien kun ajatus museon perustamisesta on tullut. Opinnäytetyötä tehdessämme olemme olleet onnekkaita, kun olemme päässeet heitä haastattelemaan. Näin saimme parhaan mahdollisen tiedon historiasta ja toiminnasta.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli myös tehdä henkilökuva Hoitotyön koulutuksen museon perustajajäsenestä Inkeri Havusta. Saimme Havua haastatteleamalla tehtyä henkilökuvan, sekä kattavasti tietoa hänen elämänvaiheistaan hoitoalan oppilaana, opettajana sekä museon vapaaehtoisena.

Opinnäytetyön tavoitteena oli myös tallentaa historiallista tietoa Inkeri Havun kertomana. Häneltä saimme haastatteleamalla tietoa hoitoalan koulutuksesta ja sen muutosvaiheista. Haastattelut on nauhoitettu ja materiaalia käytetty opinnäytetyöhömmme. Tallenteet on säästetty myöhempää käyttöä varten.

Sairaanhoitoa on opetettu Suomessa vuodesta 1889 ja Tukholmankadulla vuodesta 1946 alkaen (Sairaanhoitaja - Sjuksköterskan 1995: 25). Sairaanhoidon, kätilötyön ja terveydenhoidon historia on mielenkiintoista ja hoitomenetelmät sekä samalla opetusmenetelmät ovat muuttuneet ajan saatossa. Tätä tietoa oli hoitotyön koulutuksen museoon kerätty laajasti. Missään muualla Suomessa ei ole vastaavaa ja yhtä laajaa kokoelmaa hoitotyön koulutuksesta tarjolla.

Aihe osoittautui alusta lähtien mielenkiintoiseksi ja tärkeäksi. Meillä oli Metropolia Ammattikorkeakoulun Tukholmankatu 10:n sairaanhoitajaopiskelijoina osallistua vuonna

2015 opastettuun museokierrokseen Hoitotyön koulutuksen museossa. Me molemmat ihastuimme museoon ja koimme tietynlaista ylpeyttä siitä, että saimme olla nyt itsekkin osa historiaa opiskellessamme tuossa vanhassa arvokkaassa ympäristössä. Kun mietimme mistä teemme opinnäytetyömme ja kun huomasimme, että Hoitotyön koulutuksen museon opinnäytetyö oli yhtenä vaihtoehtona, haimme oitis siihen opinnäytetyöntekijöiksi. Hoitotyön koulutuksen museoon tutustuminen lähemmin opinnäytetyötä tehdessämme oli mielenkiintoista ja toisaalta hieman haastavaa, koska museoesineistöä oltiin jo inventoimassa.

Arvostamme suuresti niitä lukuisia Hoitotyön koulutuksen museon vapaaehtoisia, jotka ovat käyttäneet runsaasti aikaansa ja voimiansa museotyössä. Museon vapaaehtoiset ovat hoitaneet, kunnostaneet, säilyttäneet, tallentaneet ja välittäneet tietoa hoitotyön koulutuksesta Suomessa niin, että jälkipolvillekin on mahdollista saada tietää, millaista hoitotyö ja hoitotyön koulutus aikoinaan oli.

Yhteistyö meidän opinnäytetyötä tekevien opiskelijoiden kesken sujui hyvin, koska molemmilla oli samat tavoitteet ja mielenkiinnon kohteet aiheesta.

Haluamme kiittää haastateltavaamme Inkeri Havua ja ohjaajaamme Marita Räsästä miellyttävästä yhteistyöstä. Työskentely kaikkien osapuolten kesken oli mukavaa ja joustavaa huomioiden yksilölliset aikataulut.

Lähteet

Aarteita Helsingin sairaanhoito-opiston museossa. 1998. Viesti, Terveystieteiden tutkimuskeskuksen henkilökunnalle 1. 22-23

Ahde-Rasku, Johanna 2017. Hoitotyön koulutuksen museomateriaalia. Helsinki. Valokuvat.

Harvakari, Marjatta - Kiianheimo, Pirkko - Korhonen, Pirkko - Kyllästinen, Ulla - Määttänen, Ritva - Salven, Riitta 1988. Helsingin sairaanhoito-opiston Opettajamatrikkeli. 89-90. Mänttä: Mäntän Kirjapaino Oy.

Havanto, Aino Maria - Iivonen, Marja-Leena - Lahtiharju, Raili - Määttänen, Ritva - Siibenberg, Inkeri - Willman, Helvi 1989. Helsingin sairaanhoito-opiston vaihteita sata vuotta. 203-210. Mänttä: Mäntän Kirjapaino Oy.

Havu, Inkeri 2017. Hoitotyön koulutuksen museon vapaaehtoinen. Helsinki. Haastattelut 11.12.2017 ja 10.4.2018.

Helsingin sairaanhoito-opiston muistio 2/1993-1994. Museotyöryhmän kokouspöytäkirja. Helsinki.

Hoitotyön koulutuksen museoesite. Helsinki.

Hoitotyön koulutuksen museon kokoelmapolitiikka 26.10.2009. Luonnos. Helsinki.

Hoitotyön koulutuksen museosta Sosiaali- ja terveystieteiden museoksi, kokoelmapolitiikka 2017-2020, Räsänen Marita, tiedonanto 7.5.2018.

Katajala, Kimmo 1990. Historiikin kirjoittajan opas. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy

Leppämäki, Aija 2017. Hoitotyön koulutuksen museomateriaalia. Helsinki. Valokuvat.

Metropolia Ammattikorkeakoulu 2017. Hoitotyön koulutuksen museo. Verkkodokumentti. <<http://www.metropolia.fi/palvelut/hoitotyon-museo/>> Luettu 4.5.2018

Muistio 1/1993 – 1994. Museotyöryhmän kokous 10.11.1993. Helsinki.

Museokierros 24.8. Inkeri Havun kanssa. Äänitteen puhtaaksikirjoitus. Museon materiaalia. Helsinki.

Museotoimikunnan kokouksesta 13.2.1989. Pöytäkirja. Helsinki.

Opetuksen museo Helsingissä. 1995. Sairaanhoidaja-Sjukvårdsköterskan 68 (1). 25.

Räsänen, Marita 2018. Hoitotyön koulutuksen museovastaava. Helsinki. Suullinen tiedonanto 3.4.2018.

Räsänen Marita, tiedonanto 7.5.2018.

Suomen Museoliitto 2018. Verkkodokumentti. <<http://www.museoliitto.fi/mikamuseo/icom>> Luettu 24.4.2018

Suomen Museoliitto 2018. Verkkodokumentti. <http://www.museoliitto.fi/mikamuseo/nimitys>> Luettu 24.4.2018

Uudenmaan museo-opas. Verkkodokumentti. ><http://www.museo-opas.fi/fi/museo/hoitoty%C3%B6n-koulutuksen-museo>> Luettu 4.5.2018

Vältilä, Kaisa 1998. Käynti Museossa. Viesti, Terveystieteiden tutkimuskeskuksen henkilökunnalle 1. 24-26.

Hoitotyön koulutuksen Museosta

Valokuvia

Lääkintöhallituksen vahvistama

Järjestyssääntö

maan yleisten sairashuoneiden hoitajattarille ja hoitajille.

Hoitajattaren ja hoitajan, jotka virassa ovat velvoitettuja käyttämään määrättyä pukua, tulee:

- 1) olla virassa kuin muulloinkin noudattaen sääntöä ja siivellistä käytöstä, ystävällisellä osanotolla ja kärsivällisyydellä kohdella sairaita sekä osottaa levollista ja maltillista käytöstä;
- 2) täsmällisesti käyttää ne määräykset, joita asianomainen lääkäri eli yllhoitajatar sairaiden huolenpidosta, hoidosta ja valvonnasta antavat eikä koskaan poiketa niistä oman mieleensä mukaan;
- 3) vastata sekä heidän hoitoonsa osatun sairashuoneelle kuuluvan tavaran huolellisesta käytämisestä että tarkasta järjestyksestä, puhtaisuudesta ja siivetydestä, kuka pätevästi; pitää huolta siitä että ovet ja ikkunat pidetään suljettuina sääntöjen mukaan; pitää tarkka vaari sairashuoneen tullaajista, lämmönvaihtolaitteista, laakutorvista, kloseteista ynnä muista esineistä; kiireellisesti viestiä pois sairashuoneista ikkunoita vastakkapäin ja käytetyt käsitteet, jotka säilytetään ja pidetään kallekita hoitajattarille ja hoitajalle annettua määräykseen mukaan puhtauttamista ja desinfioimista varten; tyynillä vakavuuksilla oikaisua kaikki epäjärjestykset ja, kun sellainen ei käy päinää, viipymättä siitä ilmoittaa asianomaiselle esimiehelle;
- 4) toimittaa että viimeistään kello kymmenen joka aamupäivä kullakin on osatonsa siistitty ja hyvin tunteutettu sekä talviaikaan myös lämmitetty, jonka ohessa he saavat sairashuoneessa apunaan käyttäviä siivottajia ja valvon että tällaiset apulaiset sairashuoneiden siistimisessä noudattavat kaikkea mahdollista varovaisuutta; tarkkuudella pitää huolta vuoteen kuntoon laittamisesta, tarpeen vaatiessa useammankin kerran päivässä;
- 5) mielpuolista otettavissa vastaanottolaitukseen, missä sallittu on, sekä kovaan salustamiseen eli tapaturman kautta vahingoittamiseen sairashuoneeseen pyrkivän saapuvassa siitä heti ilmoittaa yllhoitajattarelle eli asianomaiselle lääkärille;
- 6) laittaa luettelo sairaiden vaatteista ja antaa ne toimennuonmiehen hoitoon sekä ottaa vastaan heidän rahunas, jotka kuittia vastaan jätetään toimennuonmiehelle, pitää vaaria siitä ettei sairaat saa säilyttää luonassa eli missään pillopaikoissa vaatteita eli muita esineitä, joilla he voisivat vahingoittaa itseään eli muita, sekä kutsua perään että sairaat eivät luvatta mene pois laitoksesta;
- 7) parhain ymmärryksensä mukaan ottaa vaaria sairaan tilasta, antaa asianomaiselle lääkärille ja yllhoitajattarelle tieto sen huononemisesta eli kiihkeästä muutoksesta erittäinkin odottamattomasta verenvuodosta, tekehtymäkohtuudesta, mielenraivouden oiremuksista ynnä muista sellaisista;
- 8) kattaa ateriapöydät valmiiksi niin yhteisiin kuin yksityisiin sairashuoneisiin; ei antaa sairaiden vaihtaa, myydä eli lahjoittaa pois kullekin heistä määrättyä ravintoa; tarkasti pitää vaaria siitä ettei sairaalle tuoda tupakkua, väkijoumia eli muita ruokia kuin se mikä asianomainen lääkäri on määrännyt;
- 9) ei koskaan vuotia sairaalta palkkionsa heille annettua hoidosta ja uudesta, eikä käyttökallista eli milloin muuta tavoin antaa siitä vähintäkään vittautusta;
- 10) ei lämpä asianomaisen lääkärin eli yllhoitajattaren lupaa lähtee mihinkään sairashuoneesta ulos eikä luonassa suojella lähtökseen kuuluttamattomia henkilöitä;
- 11) esimiehille osottaa ehdottomasti kuuliaisuutta, vikaantumisesta sekä kovan palvelijoina koulun käyttäytymistä ja tyväntäisesti antaa hoita tarpeen tultuessa;
- 12) vahvistetun järjestyksen mukaan sairashuoneessa pitää pölyvähäisyyttä.

Helsingissä Lokakuun 14 p. 1908.

Lääkintöhallituksen puolesta:

F. Saltzman.

A. L. Tojkander.

Historian yliopiston Lääketieteen historian museon kokoelmat

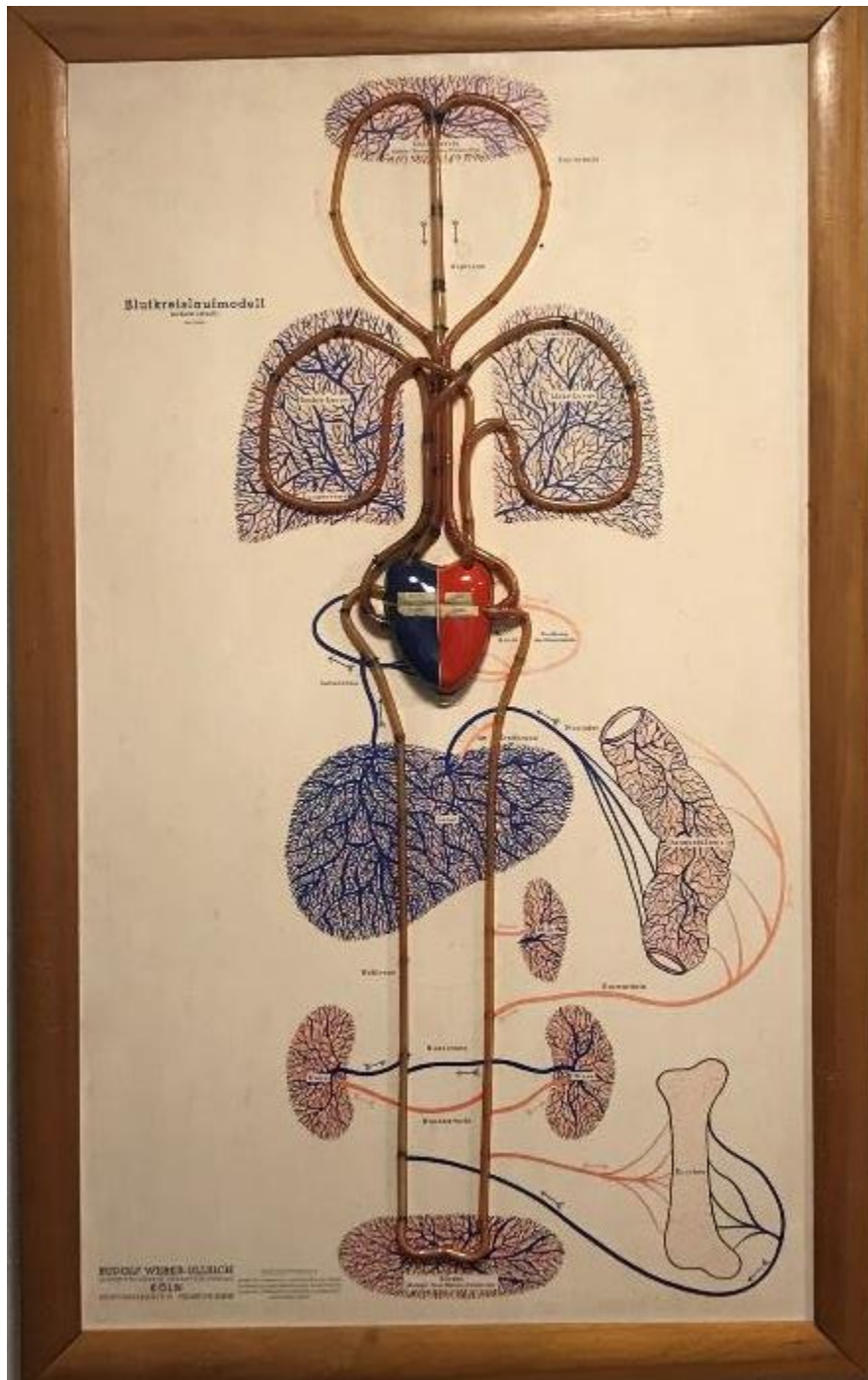

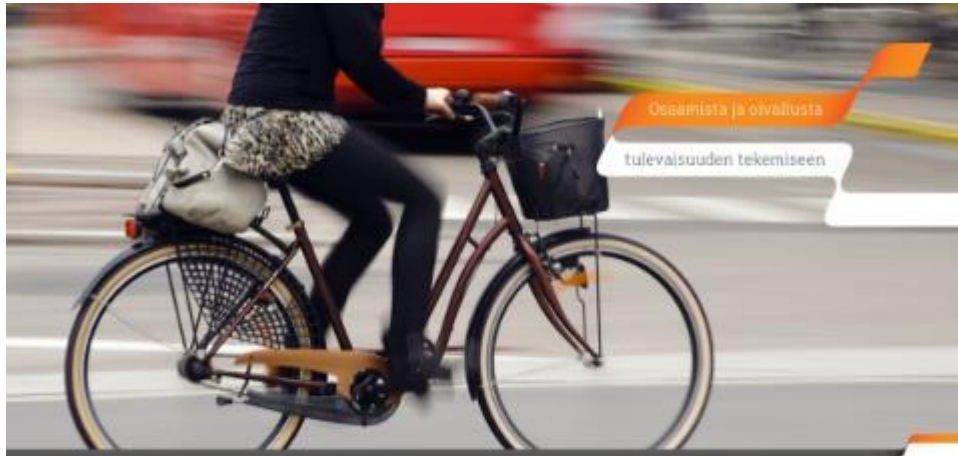

Museon avajaisissa leikatua
nauhaa. 30.7.1989

Hoitotyö koulutuksen museon esittely 2016

Diat

Hoitotyön koulutuksen museo 2016

Anna-Kaisa Pienheimä ja Marita Räsänen

Hoitotyön koulutuksen museo

- Laajin alan historiaa esittelevä museo Suomessa
- Sairaanhoidaja-terveydenhoitaja- ja kättilökoulutuksen historia
- Tukholmankatu 10 valmistui vuonna 1940
- Arkkitehti Uuno Ullbergin suunnittelema

Hoitotyön koulutuksen museo

- Tukholmankatu 10 kiinteistö toimi Suomen Punaisen Ristin sotilassairaalana vuosina 1939-1947
- Museon tiloissa toimi oppilaskodin sairaala internaattiaikana
- Potilaan huone on autenttinen tila, internaatin sairaala-ajalta

Hoitotyön koulutuksen museo

- Museon ensimmäiset kokoelmat koottiin vuonna 1979 sairaanhoitajakoulutuksen 90-vuotisjuhliin näyttelyhuoneeseen
- Museo laajeni nykyisiin mittoihinsa vuonna 2006
- Kätilötyön kokoelmat siirtyivät museoon vuonna 2009

Sairaanhoitajakoulutus

- Alkoi vuonna 1889 kirurgisessa sairaalassa yllilääkäri Fredric Salzmanin aloitteesta
- Ensimmäinen kurssi kesti 6kk
- Kuvassa 1.9.1890 Olivia Christierson, Ida Månsson, Agnes Ruotsi, Edla Kurth, Dagmar Edgren, Fanny Tigerstedt, Matilda de Pont, Hanna Ahlberg, Elise West, Helen Korström

Terveystenhoitajakoulutus

- Terveystenhoitajakoulutus alkoi Suomessa kenraali Mannerheimin lastensuojeluliiton aloitteesta vuonna 1924
- Terveystenhoitajakoulutus vietti 90-vuotisjuhlaa 2014
- Kuva terveydenhuoltoneuvos Tyyne Luoman kirjastosta

Kättilökoulutus

- Kättilökoulutus alkoi Turussa vuonna 1816
- Koulutus muutti Helsinkiin yliopiston yhteyteen vuonna 1833
- Kahteen kättilön huoneeseen on koottu näyttelyjä kättilökoulutuksen ja -työn historiasta

Oppilaan huone

- Huone on kalustettu 1950-luvun mukaisesti ja siellä kuvataan, miten sairaanhoitajaoppilaat asuivat internaatti- eli oppilaskoti aikana
- Jokaisessa huoneessa asui kaksi oppilasta
- Kuri oli tiukka, varsinkin 1950-luvulla

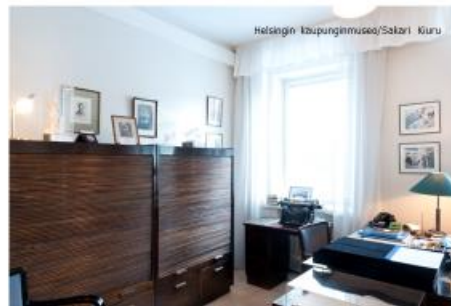
Opettajan huone

- Huone on kalustettu 1950-luvun kalustein
- Huomaa hyllyllä ns. helmamitta

Rehtorin huone

- Huone on kalustettu rehtori Aino Durchmanin kalustein.
- Seinällä on Sophie Mannerheimin muotokuva ja vitriinissä hänen pukunsa mallin mukaan tehty univormu
- Ensimmäinen virallinen sairaanhoitajaoppilaan univormu myös vitriinissä

Museon toiminta

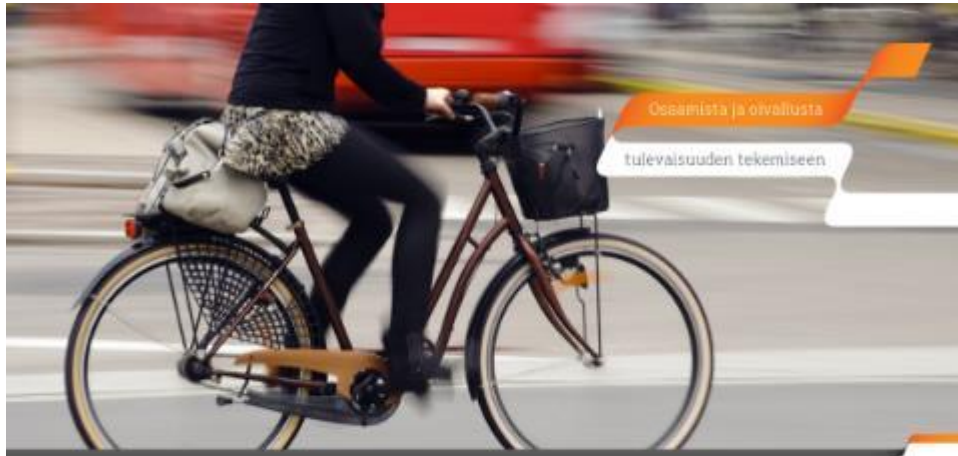
- Ylläpitää Metropolia Ammattikorkeakoulun Terveyden edistämisen palvelut
- Pyörittää museon vapaaehtoiset ja vastuhenkilö
- Avoinna tiistaisin klo 10-14, vuodesta 2017 suljettu yleisöltä
- Noin 1000 kävijää vuodessa
- Vastuhenkilö syksyyn 2017 Anna-Kaisa Pienimaa ja syksystä 2017 Marita Räsänen

Museon tulevaisuus

- Museon toiminta tässä rakennuksessa päättyy
- Ammattikorkeakoulu muuttaa Myllypuron kampukseen arviolta 2019-2020
- Museon toiminta siirtyy Myllypuroon uudistettuna
- Museoesineet käydään läpi, luetteloidaan, puhdistetaan, kuvataan ja pakataan
- Luodaan uusi museokokoelma laadun parantamiseksi

KIITOS!

www.metropolia.fi
www.facebook.com/MetropoliaAMK
etunimi.sukunimi@metropolia.fi

